

Az új társadalmi közmegegyezés: egyének felkészítése egy átalakuló világban

Aegon Nyugdíjfelkészültségi Kutatás 2019

Tartalom

Előszó	3
Bevezető és vezetői összefoglaló	4
A 2019. évi kutatás	
1. rész: A nyugdíj intézmények jövője	8
2. rész: Az ideális nyugdíjkonstrukció újragondolása	14
3. rész: Idősbarát közösségek	26
4. rész: Az új társadalmi közmegegyezés kimunkálása	30
5. rész: Ajánlások	39
Szószedet	43
Köszönetnyilvánítás	44
A szerzők bemutatása	45
Hivatkozások és jegyzetek	46

Megjegyzés: A tizedes törtek egész számra kerekítve jelennek meg. Az egész számra kerekítés kisebb eltérésekhez vezethet: például egyes diagramokon az összeg valamivel 100% alatt vagy fölött alakulhat.

Előszó

Az élettartam növekedése egyedülálló adomány az emberiség számára. Az időtöbblet, amit kapunk, jó ok arra, hogy latba vessük képzelőerőnket, és újragondoljuk, hogyan és miért élünk, többek között mérlegeljük, milyen arányban legyen az aktív kereső időszak a nyugállománnyal. Sokkal többről van itt szó, mint hogy mennyit kell félretennünk a kényelmes nyugdíjas évekhöz. Azt kell átgondolnunk, mivel szeretnénk eltölteni az ajándékba kapott éveket: munkával vagy kedvenc időtöltéseinkkel. A tervezés és a felkészülés elengedhetetlen ahhoz, hogy teljességgel a javunkra fordíthassuk ezt az adományt. Vagyont kell felhalmozni, és közben meg kell óvni az egészségünket is.

Az adománynak, amit kaptunk, azonban van egy másik oldala is. A hosszabb élettartam a csökkenő születésszámmal párosulva komoly társadalmi kihívás elé állítja az emberiséget. A népeség világszerte előregedőben van, aminek folytán omladozásnak indult a nyugdíj intézményére vonatkozó hagyományos társadalmi közmegegyezés. A társadalombiztosítás és más állami ellátások óriási pénzügyi nyomás alá kerültek. A reform elkerülhetetlen. A hagyományosan a munkaadók által üzemeltetett járadékkal meghatározott nyugdíjkonstrukciók helyét a munkaadók és a munkavállalók által gyakorra közösen üzemeltetett járulékkal meghatározott nyugdíjkonstrukciók veszik át. A járulékkal meghatározott konstrukciók egyre inkább az egyént teszik felelőssé, hogy kellő mértékű nyugdíjcélú megtakarítást halmozson fel, majd azt élethosszig tartó jövedelemmé konvertálja. Az emberek többsége azonban erre nincs felkészülve.

Az Aegon élettartam-növekedést és nyugállományt kutató központja, a Center for Longevity and Retirement az elmúlt nyolc évben több mint 100.000 embert kérdezett meg a világ 15 országában, Európától kezdve Amerikán és Ázsián át Ausztráliáig arról, hogy miként képzelik el nyugdíjas éveiket, mik a fő aggodalmaik és hogyan igyekeznek felkészülni erre az időszakra. A kutatás számos felismeréshez vezetett a hosszú távú anyagi biztonságról való gondoskodás mikéntjével kapcsolatban.

Tavaly kutatásunk végkövetkeztetéseként világosan megfogalmaztuk, hogy a nyugdíjrendszerek modernizálása nem halogatható. Az új társadalmi közmegegyezésnek tükröznie kell a világban ma végbemenő változásokat csakúgy, mint a holnap társadalmi és gazdasági realitását. Nélkülözhetetlen alapelvei között ott kell, hogy szerepeljen a szolidaritás és a fenntarthatóság, és a folytonos változás okán az alkalmazkodás képessége. Az egészséges életmód, a pénzügyi jártasság, az élethosszig tartó tanulás és az idősbarát közösségek előmozdításában segítségül kell hívnia az innovációt és a technológiát. A siker záloga a szociális partnerek közti együttműködés, akik között megtaláljuk a kormányzatokat, a munkaadókat és az egyéneket csakúgy, mint az olyan tágabb értelemben vett érdekgazdákat, mint a civil és nonprofit szervezetek, a tudomány képviselői, a közösségi szerveződések, és nem utolsósorban az olyan vállalatok, mint az Aegon, amelyek hivatása az emberek hozzásegítése az életet végigkísérő anyagi biztonsághoz.

A változtatás nem megy egyik napról a másikra, és az emberek nem halogathatják a nyugdíjra való felkészülést addig, amíg az új programok és reformok életbe lépnek. Az ideai vizsgálati jelentés mélyebb betekintést enged az új társadalmi közmegegyezés várható részleteibe, és rámutat annak szükségességére, hogy az egyén nagyobb autonómiával és felelősséggel vállaljon szerepet a változó körülmények közötti felkészülésben. A jelentés felvázolja a Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillérét, azokat a lépéseket, amiket az emberek már ma meg tudnak tenni, és amiket meg is kell tenniük. Konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a kormányzatok, a munkaadók, az ipar és más szociális partnerek felé, hogy miként fogjanak hozzá az új társadalmi közmegegyezés kimunkálásához.

Az időskorra való felkészülés a 21. század egyik legnagyobb lehetősége és legsürgetőbb feladata is egyben. Minél hamarabb gyürkőzünk neki és látunk hozzá, annál korábban fordíthatjuk jó irányba a szekerünket. Világszerte több milliárd ember időskori biztonsága múlik ezen.

Alex Wynaendts
az Aegon vezérigazgatója

Bevezető és vezetői összefoglaló

Az Aegon Center for Longevity and Retirement (ACLR) büszkén tárja a közönség elé a nyolcadik Aegon Nyugdíjfelkészültségi Kutatás megállapításait, amelynek címe: **Az új társadalmi közmegegyezés: az egyének felkészítése egy átalakuló világban.** A vizsgálat két nonprofit szervezet, az egyesült államokbeli székhelyű Transamerica Center for Retirement Studies® és a braziliai székhelyű Instituto de Longevidade Mongeral Aegon együttműködésével született meg, és az Aegon elkötelezettségét mutatja annak megértése iránt, hogy a társadalmi, demográfiai és gazdasági változások milyen hatást gyakorolnak a világ nyugdíjrendszereinek fenntarthatóságára.

A kormányzatok, a munkaadók és az egyének közötti társadalmi közmegegyezések a világon mindenhol központi szerephez jutnak, ami a nyugdíjrendszereket illeti. A 20. században létrejött társadalmi közmegegyezések azonban omladoznak az előregedő népesség és a gyors társadalmi-gazdasági változások súlya alatt. A bőkezűen mért társadalombiztosítási ellátásokat és a hagyományos, járadékkal meghatározott nyugdíjkonstrukciókat elsodorja a várható élettartam növekedése és az öngondoskodással felhalmozott nyugdíjcélú megtakarítás fokozódó szükségessége.

A dolgozók mai generációja hosszabb nyugdíjas évekre számíthat, aminek része lesz a fizikai és/vagy a szellemi hanyatlás is, azaz szembe kell nézni a várható élettartam (az az életkor, amikor az emberek meghalnak) és a várható egészséges élettartam (az az életkor, amikor az emberek egészsége elkezd hanyatlani) közötti eltéréssel. Ezek a tényezők arra sarkallnak mindenkit, az egyéneket és a szociális partnereket egyaránt, hogy újraértékeljék, miként biztosítható a kielégítő egészségi állapot és az anyagi biztonság az élet késői szakaszában. Társadalmi nézőpontból a nyugdíjba vonulás megtervezésekor új jelmondatra van szükségünk: „Halmozz fel, és ne épülj le!”.

Az ACLR 2018-ban kiadta az **Új társadalmi közmegegyezés: térkép a nyugdíjas évekhez a 21. században** című javaslatát, ami felszólított a nyugdíjrendszerek világméretű modernizálására. Az új társadalmi közmegegyezésnek rugalmasnak és alkalmazkodónak kell lennie, ugyanakkor fenntarthatónak is, és ki kell állnia a folytonosan változó idők próbáját. Vitorlájába kell fognia a viselkedési közgazdaságtanra, az egészséges időszedésre és a nyugdíjas évek biztonságát előmozdító más tényezőkre alapozott innováció szelét, miközben nem feledkezhet meg a tapasztalatokból levont tanulságokról sem.

Az új társadalmi közmegegyezés: az egyének felkészítése egy átalakuló világban bővebb kifejtését nyújtja a cselekvésre való felszólításnak. Az egyének aktívabb részvételre és nagyobb felelősségvállalásra való ösztönzése révén ez a jelentés a pénzügyi tervezést holisztikusabb nyugdíjkonstrukciók megalkotása felé igyekszik kiterjeszteni, amelyek olyan szempontokat vesznek figyelembe, mint a munka, az egészség, az aktív életmód, az élethosszig tartó tanulás, a közösségek, és az idősök otthonhoz kötődésének lehetősége. A jelentés részletes áttekintések és ajánlások segítségével mutatja be a kormányzatok, a munkaadók és az egyének mint szociális partnerek változó szerepköréit, ráirányítva a figyelmet arra, hogy az embereket támogatni kell a hosszú és egészséges élet megélésében és a tartós anyagi biztonság elérésében.

Az új társadalmi közmegegyezés kilenc meghatározó sajátossága

A „társadalmi közmegegyezés” gondolata központi eleme minden nyugdíjrendszernek szerte a világon. A hagyományos társadalmi közmegegyezés három pilléren nyugszik: az államin, a munkaadóin és az egyénin. Mind a háromnak megvannak a maga követelményei és feladatai. A 20. században formált társadalmi közmegegyezések ma sürgős reformra szorulnak. Az állami nyugdíjrendszerek és társadalombiztosítási programok finanszírozási gondokkal küzdenek. Az egyénnel szemben elvárás lett, hogy tegyen félre, fektessen be, és maga finanszírozza majdani nyugdíjjövedelme egyre növekvő hányadát, ám sokan nincsenek felkészülve az ilyen többletfeladatok ellátására. A munkahelyeken mára a járulékkal meghatározott konstrukciók dominálnak, de fedezetüket szükséges lenne kiterjeszteni az összes különféle jogállású dolgozóra.

Az új társadalmi közmegegyezés lehetőséget ad a nyugdíjrendszerek modernizálására, a viselkedési közgazdaságtan, az egészséges időszedés és a nyugdíjas évek biztonságát előmozdító más tényezők innovációjával, szem előtt tartva a tapasztalatokból levont tanulságokat is. Az új társadalmi közmegegyezésnek rugalmasnak, fenntarthatónak, ellenállóknak és alkalmazkodónak kell lennie.

A 2018-as Aegon Nyugdíjfelkészültségi Kutatás, az **Új társadalmi közmegegyezés: térkép a nyugdíjas évekhez a 21. században** kilenc meghatározó sajátosságot fogalmazott meg az új társadalmi közmegegyezés számára.

Az új társadalmi közmegegyezés kilenc meghatározó sajátossága

1. Fenntartható társadalombiztosítási ellátások

Őrizzük meg a garantált nyugdíjvédelemnek ezt az alapvető formáját a jelen és a jövő nyugdíjasai számára.

2. Egyetemes hozzáférés a nyugdíj megtakarítási konstrukciókhoz

Biztosítsunk fedezetet a munkavállalóknak, az önfoglalkoztatóknak, a gyermekgondozást, idős- és beteggondozást végzőknek, és az egyéb feladatokat ellátóknak egyaránt.

3. Automatikus megtakarítások és a viselkedési közgazdaságtan egyéb alkalmazási formái

Alakítsunk ki automatikus megtakarítási megoldásokat, és ehhez illeszkedő járulékokat, hogy az emberek számára könnyebb és kényelmesebb legyen a nyugdíjcélú megtakarítások felhalmozása és befektetése.

4. Élethosszig garantált jövedelem

Tanítsuk meg az embereket arra, miként kezeljék a megtakarításaikat stratégiai szemlélettel oly módon, hogy ne fussanak ki a pénzből; hívjuk fel a figyelmet a megtakarítások egy részének vagy egészének életjáradékká való alakítására.

5. Pénzügyi oktatás és jártasság

Fejlesszük az emberek pénzügyi alapismereteit kora gyermekkortól felnőttkorig, hogy tájékozott döntéseket hozhassanak.

6. Élethosszig tartó tanulás, hosszabb aktív kereső kor, rugalmas nyugalomba vonulás

Biztosítsunk eszközt és forrást az átképzésre és a továbbképzésre, valamint lehetőséget a szakaszos nyugalomba vonulásra, hogy az emberek hosszabb ideig maradhassanak gazdaságilag aktívak, és a saját feltételeik szerint vonulhassanak nyugdíjba.

7. Hozzáférhető és megfizethető egészségügyi ellátás

Támogassuk az egészséges idősödést minőségi egészségügyi ellátás biztosításával. A munkaadók bevonásával gondoskodjunk egészséges munkakörülményekről és munkahelyi wellness programokról.

8. Az idősödés pozitív megítélése

Mutassuk fel az idős emberek értékeit, és élvezzük ki a hosszabb élet nyújtotta lehetőségeket.

9. Idősbarát világ

Gondoskodjunk róla, hogy az idősök kötődhessenek a lakhelyükhöz, hogy a közösségekben minden életkor számára megadassék az értelmes élet lehetősége, ami életben tart és előmozdítja a gazdasági növekedést.

A 2019-es kutatás

E jelentés megállapításai 14.400 dolgozó és 1.600 nyugdíjas megkérdezésén alapulnak. A vizsgálat a következő 15 országra terjedt ki: Ausztrália, Brazília, Kanada, Kína, Franciaország, Németország, Magyarország, India, Japán, Hollandia, Lengyelország, Spanyolország, Törökország, az Egyesült Királyság, és az Egyesült Államok. A kutatást on-line végezték 2019. január 22. és február 14. között. A kutatás hatóköréről és módszertanáról a következő webhelyen található bővebb tájékoztatás: aegon.com/thecenter.

Vezetői összefoglaló

1. rész: A nyugdíj intézményének jövője

Az élettartam növekedése évekkel teldotta meg a földi létet, felkínálva a lehetőséget, hogy az emberek újragondolják a munkás évek és a visszavonulásban töltött idő viszonyát. Az ember ma átlagosan hosszabb ideig élhet, mint bármikor a történelem során, ami alapvetően változtatja meg a jövő generációinak nyugdíjba vonulását. A megkerülhetetlen változások között meg kell említeni, hogy az embereknek hosszabb időt kell majd kereső állásban tölteniük, fizikailag és szellemileg tovább kell aktívnak maradniuk, tovább kell megőrizniük az egészségüket, és képesnek kell maradniuk arra, hogy egész életük során az otthonukban és közösségükben éljenek. Sajnos az idős korról hanyatló egészség a legalaposabban kigondolt tervet is felboríthatja, ezért az egészségi állapotot mindenképpen figyelembe kell venni a nyugdíjas évek megtervezése során. Ha a nyugdíj kerül szóba, az emberek világszerte két fő aggodalomnak adnak hangot. Ezek a hanyatló fizikai állapot (50 százalék) és a félretett pénz felélése (40 százalék). E két aggodalmat figyelembe véve nagy jelentőséggel bír a dolgozók képessé tétele arra, hogy autonóm módon készülhessenek fel a lehetséges eseményekre, és holisztikusabb megoldásokat alakíthassanak ki a nyugdíjas évekre való felkészülésre.

- Globális összesítésben a dolgozók 80 éves medián élettartamra számíthatnak, és öt év hanyatló egészségben töltött időre kell készülniük.
- Világszerte az emberek huszonnégy százalékát aggasztja a jelenlegi egészségi állapota, és 43 százalék aggódik a jövőbeli egészsége miatt.
- Nem kevesebb, mint az emberek harmada (32 százalék) érez feszültséget legalább heti egy alkalommal, ha a jelenlegi anyagi helyzetére gondol. Minden negyedik ember (24 százalék) szorong, ha távlati nyugdíjas kori lehetőségeit mérlegeli.

2. rész: Az ideális nyugdíjkonstrukció újragondolása

Csupán a dolgozók 29 százaléka kifejezetten vagy nagyon magabiztos azzal kapcsolatban, hogy nyugdíjas éve alatt is kényelmes életet élhet majd – amiben kifejezésre jut az a hallgatóságos egyetértés, hogy a nyugdíjas korra való felkészülés nem éri el a szükséges szintet. A dolgozók arra számítanak, hogy nyugdíjas éveik alatt a jelenlegi jövedelmük 68 százalékát kell majd pótolniuk, azonban csupán 25 százalék érzi úgy, hogy jó úton halad az ilyen szintű nyugdíjas kori jövedelem felé. A jelentés a Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillérét határozza meg:

1. **Korán kezdj el takarékoskodni, és életmódszerűen gyűjtögess!** A legbiztosabb út a nyugdíjfelkészültséghez, ha a lehető legkorábban megkezdjük a takarékoskodást, és életmódszerűen gyűjtögetünk nyugdíjas éveinkre. Mégis csupán a dolgozók 39 százaléka nyilatkozik úgy, hogy rendszeresen takarékoskodik.
2. **Készíts írott nyugdíjstratégiát!** A dolgozóknak csupán 16 százaléka rendelkezik a nyugdíjas éveire vonatkozó írásos tervvel, és az összes dolgozó kevesebb, mint fele (48 százalék) veszi figyelembe a nyugdíjmeztakarításnál a jövőbeli egészségügyi költségeket.
3. **Készíts tartaléktervet a váratlan eseményekre!** A váratlan események fenekestül felforgathatják a háztartás anyagi helyzetét. Világszerte a dolgozók mindössze 35 százaléka van felkészülve arra, hogy munkaképtelenné válása esetén mivel pótolja a jövedelmét a tervezett nyugdíjba vonulásig.
4. **Válts egészséges életmódra!** Az egészséges életmód lassíthatja az időskori hanyatlást, és csökkentheti az ezzel járó egészségügyi költségeket. Arra a kérdésre, hogy mit tesznek az egészségük megőrzéséért, világszerte a legtöbben az egészséges táplálkozást és a káros szenvedélyek kerülését említik (mindkettőt 60 százalék).
5. **Barátkozz meg az élethosszig tartó tanulással!** Az embereknek folyamatosan frissíteniük kell az ismereteiket, hogy a szaktudásuk naprakész és alkalmazható maradjon, valamint hogy tájékozott döntéseket hozhassanak a nyugdíjas korra való felkészüléssel kapcsolatban. A pénzügyi jártasság fejlesztése például elengedhetetlen. A kutatás azt találta, hogy világszerte az emberek nem több mint 30 százaléka tud helyes választ adni a pénzügyi jártasságot mérő, dr. Annamaria Lusardi és dr. Olivia Mitchell által kidolgozott „Három nagy” kérdés mindegyikére, amelyek azt vizsgálják, hogy az emberek értik-e, mit jelent a kamatos kamat, az infláció és a kockázat diverzifikálása.

3. rész: Idősbarát közösségek

Napjaink dolgozói számára az idősödés nem ugyanazt fogja jelenteni, mint az előző generációk számára. Olyan újfajta közösségek megalkotására van szükség, amelyek jobban támogatják a dolgozókat munkás éveik során és a nyugdíjas kor alatt is. Az idősbarát közösség jellemzője a hozzáférhető egészségügyi ellátás, a megfelelő lakhatás, a közösségi közlekedés vagy járműmegosztás, az internet alapú szolgáltatások, az üzletek és a kikapcsolódást biztosító létesítmények rendelkezésre állása, valamint a munkalehetőségek minden korcsoport, így az idősek számára is.

- A válaszadók hatvanegy százaléka érzi úgy, hogy az idősbarát közösség alapját a megfizethető megélhetés és a hozzáférhető minőségi egészségügyi ellátás (59 százalék) alkotja.
- Világszerte az emberek kétharmada (67 százaléka) nyilatkozik úgy, hogy a saját otthonában való megöregedés lehetősége „nagyon” vagy „kiemelten” fontos a számára.
- Ma világszerte a dolgozók csupán egynegyedének (26 százaléknak) van lehetősége arra, hogy a teljes nyugdíjba vonulás helyett részmunkaidőre váltsón.

4. rész: Az új társadalmi közmegegyezés kimunkálása

A hagyományos - az állam, a munkaadók és az egyének szerepvállalására épülő - hárompilléres ellátás fenntarthatóságával kapcsolatban növekvő aggodalmak az egyéni felelősség felértékelődését eredményezték. Az új társadalmi közmegegyezésnek egyik alapköve kell, hogy legyen az egyén képessége arra, hogy autonóm módon gondoskodjon tartalékok felhalmozásáról és egészsége megőrzéséről.

- **Az egyén:** Világszerte az emberek arra számítanak, hogy nyugdíjas kori jövedelmük 30 százaléka származik majd a saját megtakarításaikból és befektetéseikből, és mindössze a válaszadók 23 százaléka bízik benne, hogy nyugdíjasként meg fogja tudni fizetni az egészségügyi ellátást. Az embereket gyakran ugyanazok az okok akadályozzák az egészséges életvitelben, mint amik elejét veszik a hosszú távú pénzügyi tervezésnek. Az élet fontos eseményeinek felhasználásával, illetve a választástervezés alkalmazásával az emberek hatékonyan terelhetők a nyugdíjas korra való felkészülés irányába.
- **A munkaadók** egyre proaktívabban segítik a dolgozókat a tágabb kitekintésű nyugdíjtervezésben. Hagyományos szerepükön, a nyugdíjmegtakarítás előmozdításán túllépve a munkaadók fontos szerepet töltenek be azáltal, hogy a megfelelő időben hasznos információkat, útmutatást és tanácsot nyújtanak. Ezek a szolgáltatások azonban még csak keveseket érnek el. Világszerte a dolgozók mindössze 20 százaléka válaszolta azt, hogy éves rendszerességgel nyugdíjmegtakarítási kimutatást kap a munkaadójától. A munkahelyi wellness programok megjelenése az új dolgozói célokat és igényeket tükrözi. 37 százalékuk nyilatkozott úgy, hogy érdekelnének a testmozgási programok, ha munkaadójuk kínálna ilyeneket.
- **A kormányzatok** központi szerephez jutnak azáltal, hogy szervezik az egyes országok nyugdíjrendszereinek működését. Közreműködésük a nyugdíjas kori jövedelem és egészségügyi ellátás biztosításában elengedhetetlen marad, amihez olyan szakpolitikai programokra van szükség, amelyek biztosítják mindenki, különösen a veszélyeztetett társadalmi rétegek biztonságát. A kormányzatok abban a tekintetben is megkerülhetetlenek, hogy a jogszabályokon keresztül irányítják a termék- és szolgáltatáskínálatot. Az a lehetőségük, hogy szociális programokat adókvetéssel finanszírozzanak, illetve hogy adókedvezményekkel ösztönözzék a munkaadókat illetve az egyént, speciális helyzetbe hozza őket a folyamatok előmozdításában és befolyásolásában.

1. rész: A nyugdíj intézményének jövője

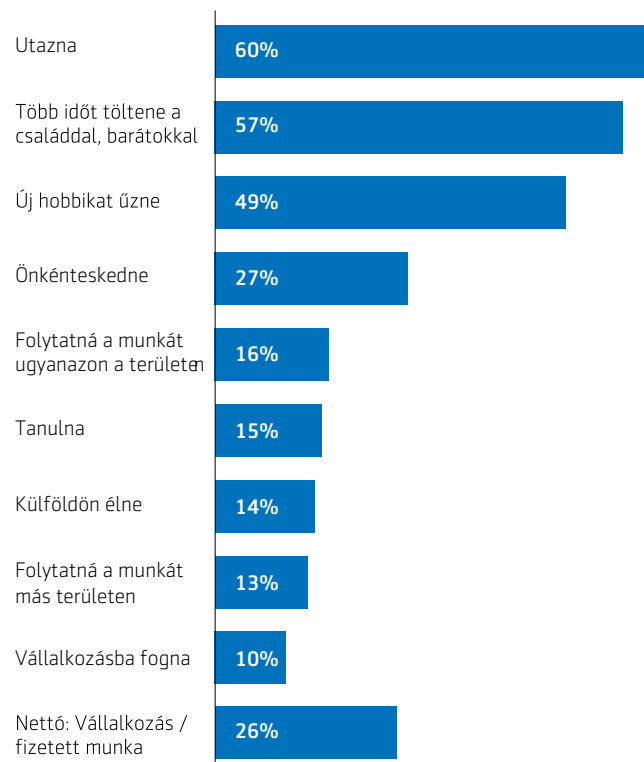
A világban példa nélkül álló gazdasági, társadalmi és orvostudományi fejlődés zajlik, ami számottevően megnyújtja a várható élettartamot. Az életmódban, a munkamódszerekben, a táplálkozásban és az orvostudományban bekövetkezett változásoknak köszönhetően a ma embere akár 30-40 évvel is tovább élhet, mint a 20. század elején élt elődje. 1990 és 2013 között a várható élettartam világátlagos 65 évről 72 évre nőtt. Ha a jelenlegi folyamatok fennmaradnak, 2030-ra egy átlagos nő megérheti a 85. születésnapját, egy átlagos férfi pedig a 78-adikat.¹

Az élettartam növekedése évekkel toldotta meg a földi létet, ami jó ok arra, hogy újragondoljuk az aktív kereső időszakot és a nyugdíjban töltött időt. Az ember ma átlagosan hosszabb ideig élhet, mint bármikor a történelem során, ami alapvetően változtatja meg a jövő generációinak nyugdíjba vonulását. A megkerülhetetlen változások között meg kell említeni, hogy az embereknek hosszabb időt kell majd kereső állásban tölteniük, fizikailag és szellemileg tovább kell aktívnak maradniuk, tovább kell megőrizniük az egészségüket, és képesnek kell maradniuk arra, hogy egész életük során az otthonukban és közösségükben éljenek. Ezek a lehetőségek és változások megkövetelik, hogy új és holisztikusabb módon tervezzük meg életünk kései szakaszát.

A nyugdíjas évekkel kapcsolatos várakozások párhuzamban állnak a jelenlegi életcélokkal

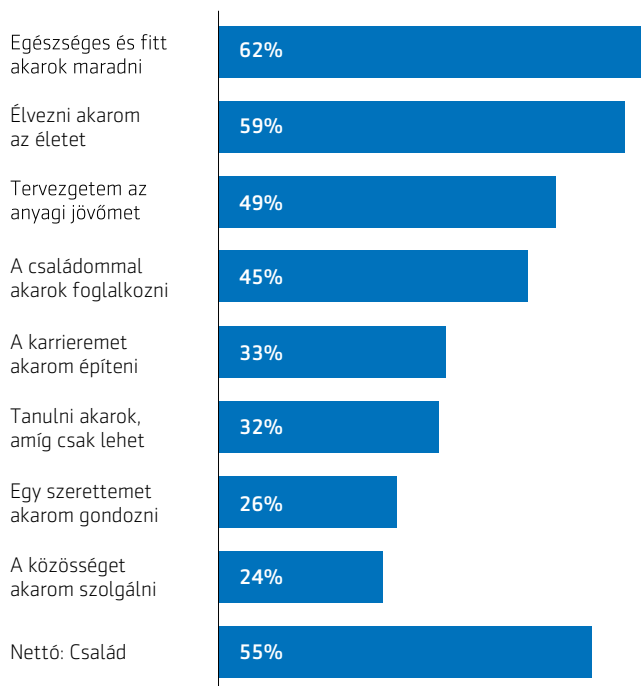
A kutatás megállapításai szerint az emberek immár világszerte úgy tekintenek a nyugdíjas korra, mint az élet egy aktív szakaszára, amelyben a munka és a kikapcsolódás nem zárja ki egymást. Amikor arról kérdezik őket, legszívesebben mivel töltenék a nyugdíjas éveiket, a leggyakrabban azt említik, hogy utaznának (60 százalék), több időt töltenének a családjukkal és a barátaikkal (57 százalék), és új hobbikat keresnének maguknak (49 százalék). Huszonhét százalék vállalna valamilyen önkéntes munkát, és csaknem ugyanennyi (26 százalék) végezne fizetett munkát.

1. táblázat: Az utazás és a társasági élet a leggyakoribb cél a nyugdíjas évekre

Az, hogy az emberek mennyire tudják majd megvalósítani a nyugdíjas évekre vonatkozó fenti elképzeléseiket azon múlik, hogy mennyire készülnek fel ma: mennyire óvják az egészségüket, és milyen anyagi terveket készítenek. Ha megkérdezzük őket, mik a legfőbb céljaik az életben jelenleg, világszerte leggyakrabban az alábbi válaszokat adják: „egészségesnek és fittnek maradni” (62 százalék), „élvezni az életet” (59 százalék), és „tervezgetni az anyagi jövőmet” (49 százalék). Mindez arra enged következtetni, hogy az emberek legfontosabb célkitűzései nagyjából a hosszú távú egészségmegőrzés és anyagi jólét irányába mutatnak.

2. táblázat: Az emberek legfőbb célja az egészség megőrzése, az élet élvezete és az anyagi jövő tervezése

Várható élettartam kontra várható egészséges élettartam

Bár a hosszabb élet egyedülálló adomány, világszerte súlyos pénzügyi terheket ró a nyugdíjrendszerekre, különösen azokra a társadalombiztosítás jellegű konstrukciókra, amelyeket eredetileg rövidebb várható élettartammal és rövidebb nyugdíjban töltött idővel számolva terveztek. A finanszírozási nehézségeket tovább fokozza az alacsony születésszám, ami miatt csökken az aktív korúak eltartott nyugdíjasokhoz viszonyított aránya. A fenntarthatóság kérdése számos országban a nyugdíjrendszerről folytatott társadalmi párbeszéd középpontjába került, aminek folytán olyan reformok születtek, amelyek nagyobb szerepet szánnak az egyén öngondoskodásának.

60%

említi az utazást fontos nyugdíjas kori céljaként

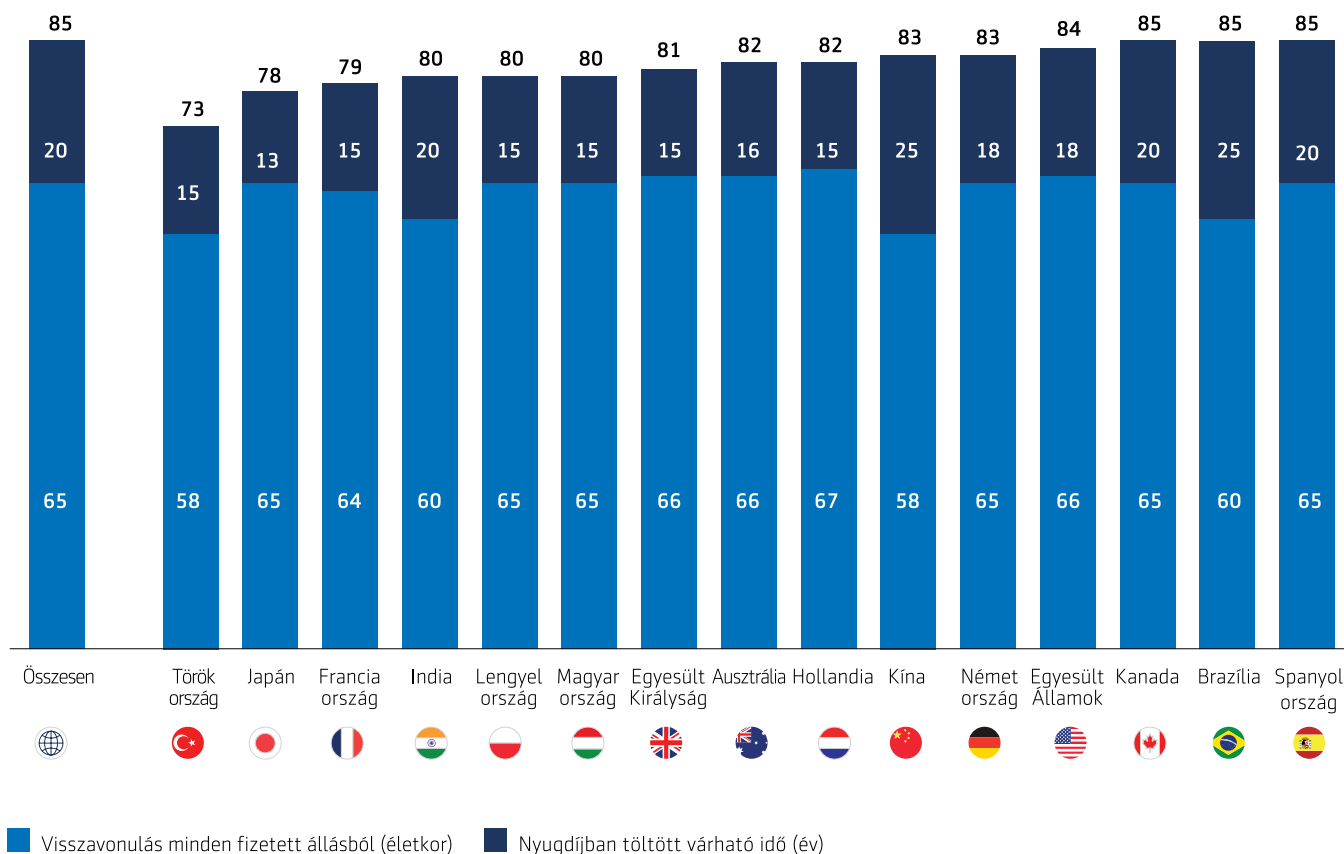
62%

számára az egészség és a fittség megőrzése az egyik legfontosabb jelenlegi életcél

A vizsgálat azt találta, hogy sok dolgozó tisztában van vele, hogy hosszabb ideig fog élni, és az ezzel kapcsolatos várakozásaiak meglehetősen reálisak. A világszerte megkérdezett dolgozók arra számítanak, hogy 80 éves korukig (medián) fognak élni, ami többé-kevésbé megfelel a biztosításmatematikai előrejelzéseknek.² Van azonban itt egy eltérés, ami attól függ, hogy miként tesszük fel a kérdést. Ha azt kérdezik tőlük, hogy várhatóan mikor mennek nyugdíjba és mennyi időt fognak nyugdíjban tölteni, az emberek összesített válasza 85 év, ami abból adódik, hogy a nyugdíjkorhatár 65 év, és úgy gondolják, hogy utána még 20 évet élnek. Az ötéves eltérés némi bizonytalanságra utal. Nyilván senki sem tudja pontosan megjósolni, mennyi ideig fog élni, vagy meddig lesz egészséges. Ez a bizonytalanság még nehezebbé teszi a reális nyugdíjtervezést.

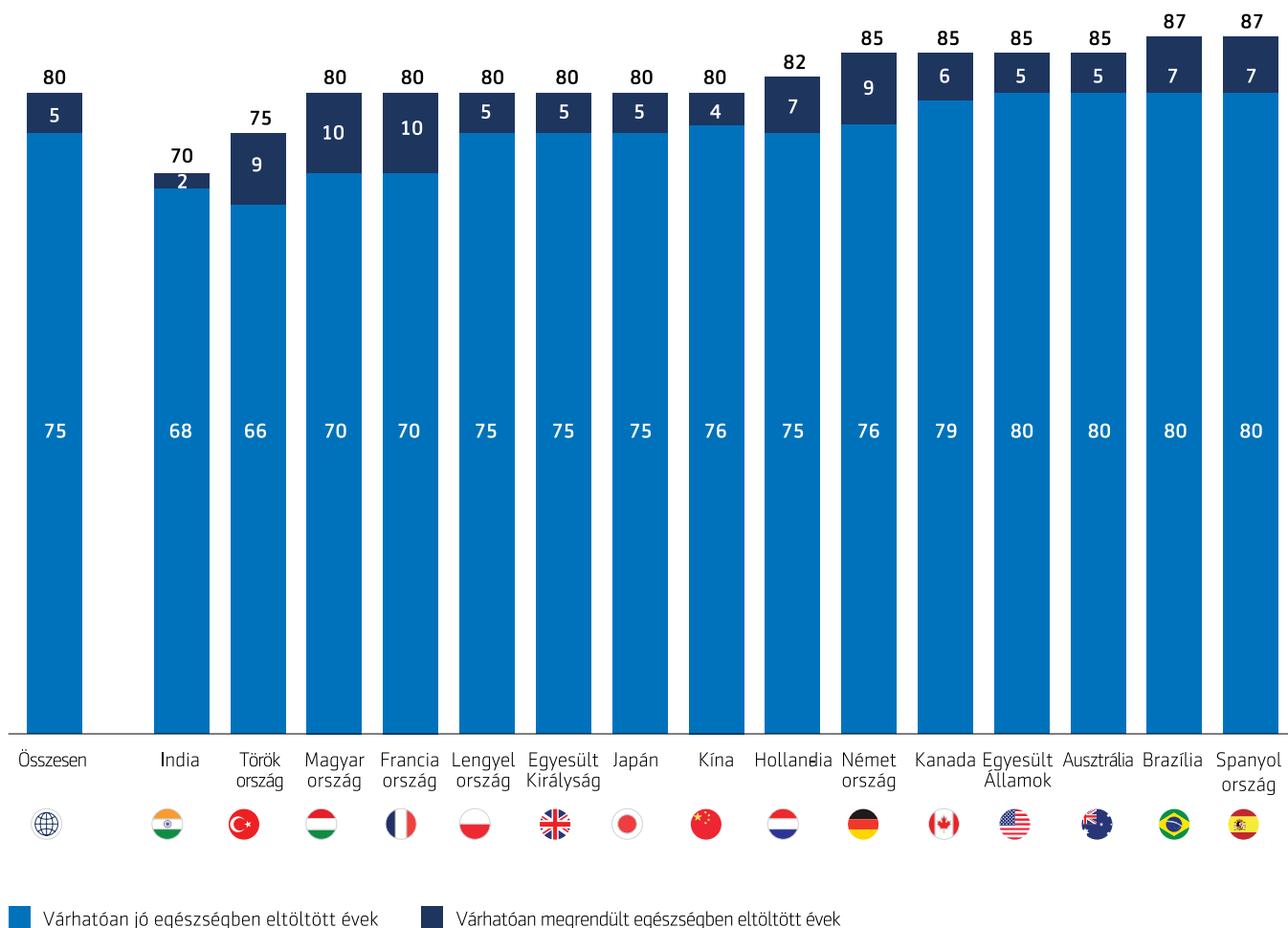
3. táblázat: Ha a kérdést másként tesszük fel, a várható élettartamra vonatkozó becslés 5 évvel megnő

Jóllehet az emberek legfontosabb jelenlegi életcélja a kutatás szerint az egészség és az anyagi jólét hosszú távú megőrzése, az egészség időskori hanyatlása nagyon is valós lehetőség, ami a legjobb nyugdíjtervet is dugába döntheti. A megkérdezettek világszerte arra számítanak, hogy 80 éves korukig fognak élni, és ebből 75 éves korukig jó egészségben. Következésképpen arra készülnek, hogy öt évet megrendült egészségi állapotban kell eltölteniük. Azok a dolgozók, akik már most sem egészségesek arra számítanak, hogy a várható élettartamuk és a várható egészséges élettartamuk közötti különbség a 10 évet (medián) is elérheti.

„...Világszerte a megkérdezett dolgozók arra számítanak, hogy 80 éves korukig (medián) fognak élni, ami többé-kevésbé megfelel a biztosításmatematikai előrejelzéseknek.”

4. táblázat: A várható élettartam és a várható egészséges élettartam közötti különbség Magyarországon és Franciaországban a legnagyobb: 10 év

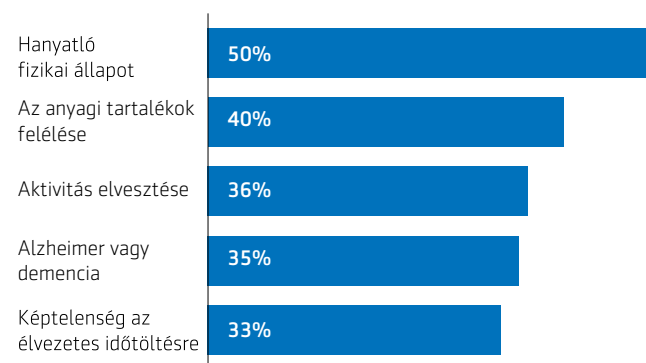

Egészség: aggodalmak a mával és az időskorral kapcsolatban

Az ember egészségi állapota meghatározza jelenlegi és időskori életminőségét. Bár nehéz reális becslést adni arra vonatkozóan, hogy egy adott személynek idős korában megrendül-e az egészsége, és ha igen, mennyi időt tölt majd beteg, a lehetőséget mindenképpen figyelembe kell venni a nyugdíjas kori életmód és anyagi helyzet tervezésekor. Olyan szempontokat érdemes átgondolni, mint hogy képes leszek-e megvalósítani a nyugdíjas koromra tervezett álmaimat (pl. utazás), milyen egészségügyi ellátásra tartok igényt, és hogy a saját otthonomban kívánok-e majd élni, vagy öregek otthonában. E reális lehetőségek tükrében a kutatás tanúsága szerint világszerte a megkérdezettek csaknem negyede (24 százalék) aggódik a jelenlegi egészségi állapota miatt, és 43 százalék aggódik amiatt, hogy vajon milyen állapotban lesz idős korában.

Bár a legtöbben (65 százalék) úgy nyilatkoznak magukról, hogy jó vagy kiváló egészségnek örvendenek, a nyugdíjas korral kapcsolatban az foglalkoztatja őket, hogy meddig fognak élni és milyen lesz az egészségi állapotuk. Az emberek nyugdíjas éveikkel kapcsolatos leggyakoribb aggodalmi világszerte a hanyatló fizikai állapot (50 százalék), az anyagi tartalékok felélése (40 százalék) és az aktivitás elvesztése (36 százalék). Az emberek nem csekély hányadát (35 százalékát) aggasztja az Alzheimer-kór és a demencia lehetősége.

5. táblázat: A nyugdíjas éveikkel kapcsolatban az egészség és a pénz aggasztja a legjobban az embereket

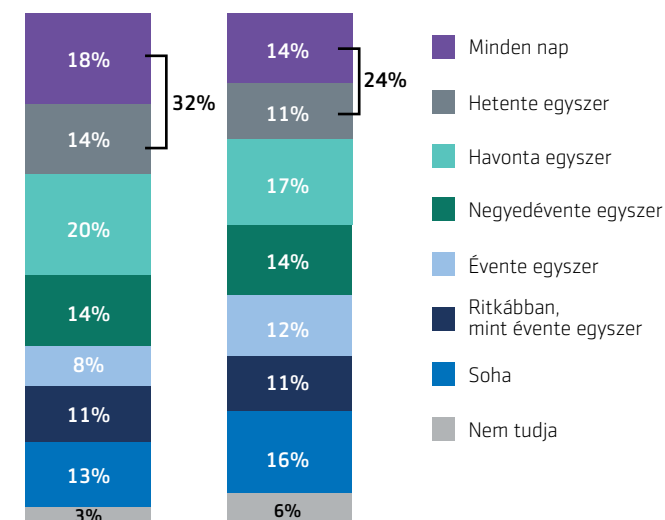

A fenti táblázat csak az öt leggyakoribb választ mutatja. A teljes lista az 5. függelékben tekinthető meg.

Ezekkel az aggodalmakkal szembesülve nagyon fontos, hogy az emberek felkészüljenek minden eshetőségre. A nyugdíjterv így már nem pusztán annyi, hogy befizetünk a munkaadó által üzemeltetett nyugdíjkonstrukcióba vagy a nyugdíjmegtakarítási számlánkra. Körültekintően kell megválasztanunk az életmódunkat, úgy, hogy megőrizzük az egészségünket, és az kitartson idős korunkig is.

A 2019-es kutatás tanúsága szerint szoros kapcsolat áll fenn a személyes anyagi helyzet és az egészség között. Világszerte az emberek harmada (32 százalék) számol be arról, hogy a jelenlegi anyagi helyzete legalább hetente egyszer aggodalommal tölti el. A válaszadók mintegy fele (51 százalék) érez feszültséget legalább havonta egyszer. Csaknem minden negyedik ember (24 százalék) úgy nyilatkozik, hogy legalább hetente egyszer aggodalommal gondol hosszú távú anyagi jövőjére nyugdíjas korban, és 41 százaléknak vannak hasonló gondolatai legalább havonta egyszer.

6. táblázat: Világszerte minden negyedik embert aggodalommal tölt el, ha a hosszú távú anyagi jövőjére gondol nyugdíjas korban

A holisztikus tervezés nagyon fontos, mert az egészség és az anyagi jólét összefügg egymással. Gondoljuk csak meg: ha van egy megalapozott pénzügyi tervünk, akkor kevesebb stresszt élünk meg, így jobban oda tudunk figyelni a jelenlegi céljainkra, amiktől javul az életminőségünk. Mai pozitív hozzáállásunk javíthatja hosszú távú eredményeinket.

A nyugdíj meglehetősen személyes ügy, amit nagyban befolyásolnak a körülmények, a társadalom öregedése, az idők változása. A különféle bizonytalansági tényezőket figyelembe vevő nyugdíjstratégia összeállításával a dolgozó megkönnyíti a maga számára a megtakarítást és a felkészülést, a váratlan helyzetekre való reagálást, és végső soron a nyugdíjas évekre tervezett célok elérését. A kutatás rávilágított, hogy a mai dolgozók többségükben szilárd életcélokkal, a hosszú távú anyagi biztonság és az egészség megőrzése igényével készülnek a nyugdíjra. A siker azonban a megvalósításon, a hosszú távú kitartáson is múlik.

Világszerte az emberek

24%

-át

aggasztja a jelenlegi egészségi állapota

Világszerte az emberek

43%

-a

aggódik az idős korban várható egészségi állapota miatt

„A kutatás rávilágított, hogy a mai dolgozók többségükben szilárd életcélokkal, a hosszú távú anyagi biztonság és az egészség megőrzése igényével készülnek a nyugdíjra.”

2. rész: Az ideális nyugdíjkonstrukció újragondolása

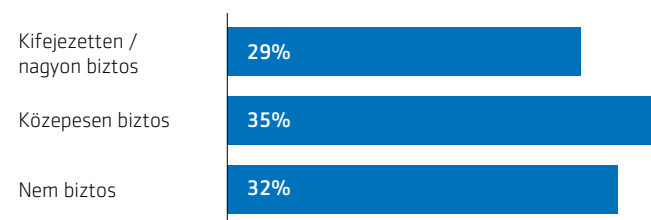
A nyugdíj jövőjének alakulása folytán az újabb generációk más valósággal fognak szembesülni, mint a jelenlegi nyugdíjasok. Ha az emberek 80, 90 vagy akár 100 éves korukig is élhetnek, akkor az aktív életszakasz és a teljes nyugállomány viszonya meg kell, hogy változzon. Sokan már ma is fokozatosan képzelik el a visszavonulást egy olyan hosszabb átmeneti időszakkal, amely során fizetett munkát is vállalnak, de a kikapcsolódásra és az utazgatásra is jut idő. A kor előrehaladtával az ember aktivitása csökken, mert a fizikai és szellemi képességek hanyatlása egyre jobban rányomja a bélyegét az életmódra és a háztartás anyagi helyzetére. A nyugdíj intézményének újragondolásával párhuzamosan újra kell gondolni a nyugdíjtervezés alapvetéseit is.

Az új nyugdíjtervezés háttérében a társadalmi közmegegyezés változása is fontos tényező. Az egyénnel szemben növekszik az elvárás, hogy vállaljon nagyobb szerepet a nyugdíjas korára való felkészülésben. A várható élettartam növekedése pénzügyi és egészségügyi téren is nagyobb odafigyelést követel meg. Előfordulhat, hogy az egyének ennek megfelelően módosítania kell az életcéljait és prioritásait, és eszerint is kell cselekednie.

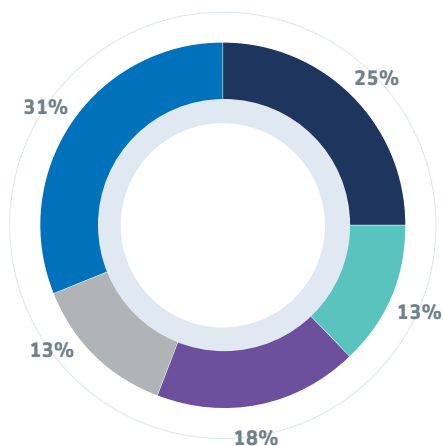
A status quo túlhaladása

Az egyén képessé tétele arra, hogy megvalósítsa elképzeléseit és bizakodóbb lehessen nyugdíjas kori kilátásait illetően roppant feladat, és megköveteli a jelenlegi helyzet megváltoztatását. Világszerte a dolgozók csupán 29 százaléka kifejezetten vagy nagyon magabiztos azzal kapcsolatban, hogy nyugdíjas korában is kényelmes életet élhet majd. Arra számítanak, hogy nyugdíjas éveik alatt a jelenlegi jövedelmük körülbelül kétharmadát (68 százalékát) kell majd pótolniuk, ami egybecseng az OECD-országok 63 százalékos átlagos nettó helyettesítési rátájával.³ Ugyanakkor csupán 25 százalék érzi úgy, hogy jó úton halad az ilyen szintű nyugdíjas kori jövedelem felé. Ezek a megállapítások arra a hallgatólagos egyetértésre engednek következtetni a dolgozók körében, hogy nyugdíjtervezésük nem éri el a szükséges szintet.

7. táblázat: Világszerte a dolgozók csupán 29 százaléka bízik abban, hogy nyugdíjas korában is kényelmes életet élhet majd

8. táblázat: A dolgozóknak csupán 25 százaléka érzi úgy, hogy jó úton halad a kellő szintű nyugdíjas kori jövedelem elérése felé

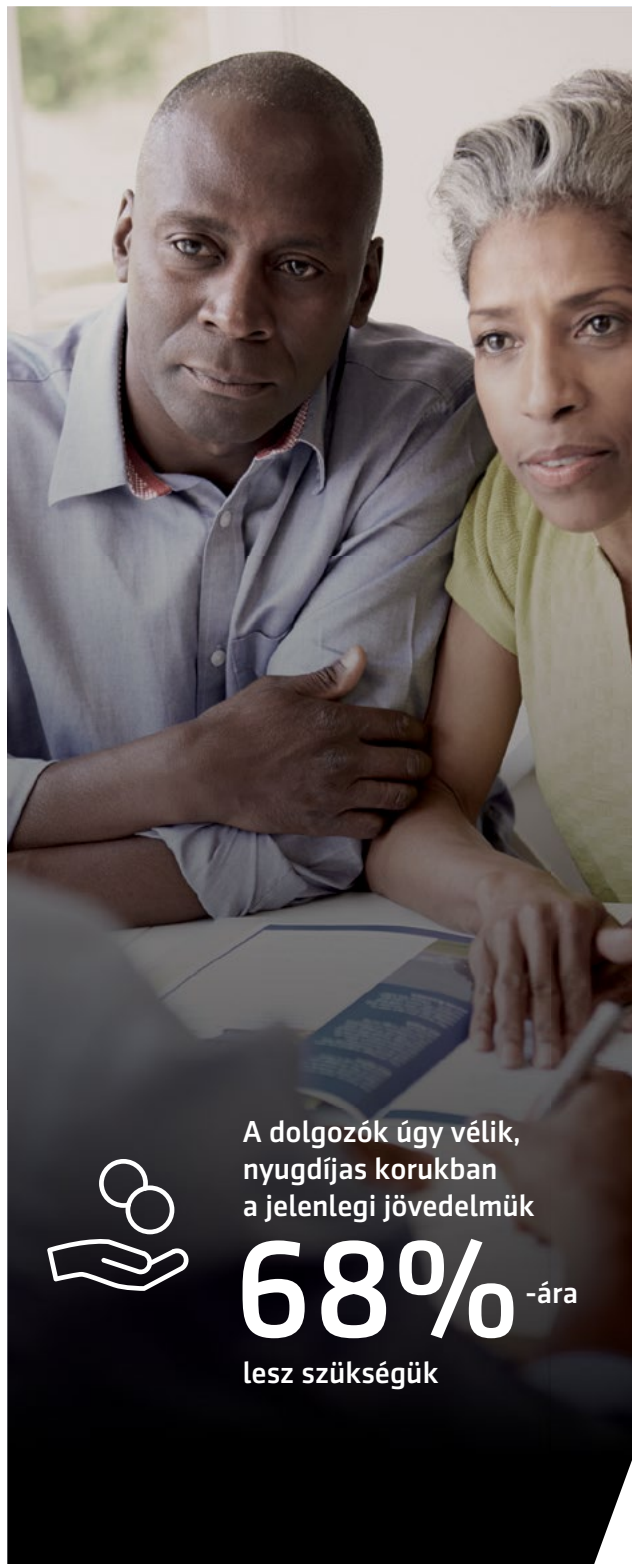

- Jó úton haladok a nyugdíjas kori jövedelem elérése felé
- Haladok a nyugdíjas kori jövedelem kb. egynegyedének (25%) az elérése felé
- Haladok a nyugdíjas kori jövedelem kb. háromnegyedének (75%) az elérése felé
- Nem tudom, hogy haladok-e a nyugdíjas kori jövedelem elérése felé
- Haladok a nyugdíjas kori jövedelem kb. felének az elérése felé

A nyugdíjcélú megtakarítást felhalmozó dolgozóknak mindössze a 61 százaléka ért egyet azzal a kijelentéssel, hogy „Teljesen tisztában vagyok a személyes nyugdíjmegtakarításom és befektetéseim értékével”, amiből az következik, hogy sokan mások nem biztosak a megtakarításaik értékében, vagy egyáltalán nincsenek vele tisztában. Felmerül hát a kérdés: ha a dolgozók nincsenek tisztában a nyugdíjmegtakarításaik értékével, hogyan is lehetnének biztosak abban, hogy jó úton járnak?

A nyugdíjfelkészültség mérése és összevetése

Az Aegon Nyugdíjfelkészültségi Index (ARRI) számszerűsíti a dolgozók felkészültségét, és hogy mely viselkedési formák segítik elő a nyugdíjra való felkészülést. Segítségével összehasonlíthatók a különböző országok, demográfiai csoportok, valamint a különféle felkészülési stratégiák.

A dolgozók úgy vélik, nyugdíjas korukban a jelenlegi jövedelmük

68% -ára lesz szükségük

Aegon Nyugdíjfelkészültségi Index

Az Aegon Nyugdíjfelkészültségi Kutatás nyolcadik éve vizsgálja világszerte a nyugdíjjal kapcsolatos kilátásokat és a nyugdíjas korra való felkészülést. Az Aegon Nyugdíjfelkészültségi Index (ARRI) minden évben kiad egy pontszámot, ami a megkérdezettek hat kérdésre adott válaszain alapul. Ezek közül három tágabb értelemben véve a hozzáállást (1-3. kérdés), három a magatartást (4-6. kérdés) vizsgálja. A kérdéseket az alábbi ábra szemlélteti.

Milyen tényezőkből adódik az ARRI pontszám?

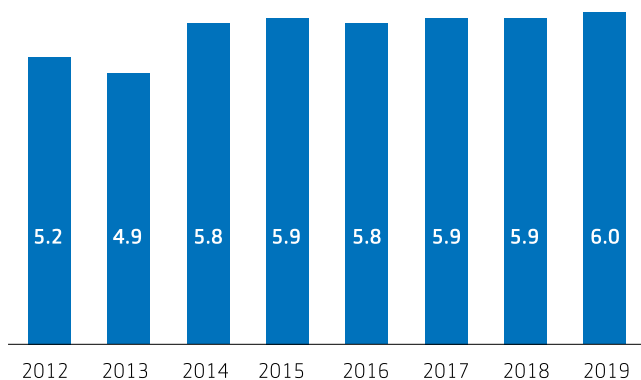
Az ARRI 0-tól 10-ig terjedő skálán méri a nyugdíjfelkészültséget. Magas pontszám a 8-10, közepes pontszám a 6-7,9, és alacsony pontszám a 6 alatti.

2019-ben a globális ARRI pontszám 6,0, vagyis éppen hogy, de már eléri a közepes szintet. Ez először fordul elő az index nyolcéves története során.⁴

Globálisan a 2019-es ARRI pontszám 6,0, ami a közepes szint küszöbe. Ez jelentős javulásnak számít az index 2012-es bevezetése óta. 2019-ben a legjobban szereplő ország India 7,8 pontszámmal, ami még mindig közepes szint, míg a sereghajtó Japán 4,9-del (alacsony szint). A 15 vizsgált országból kilenc ért el alacsony pontszámot.

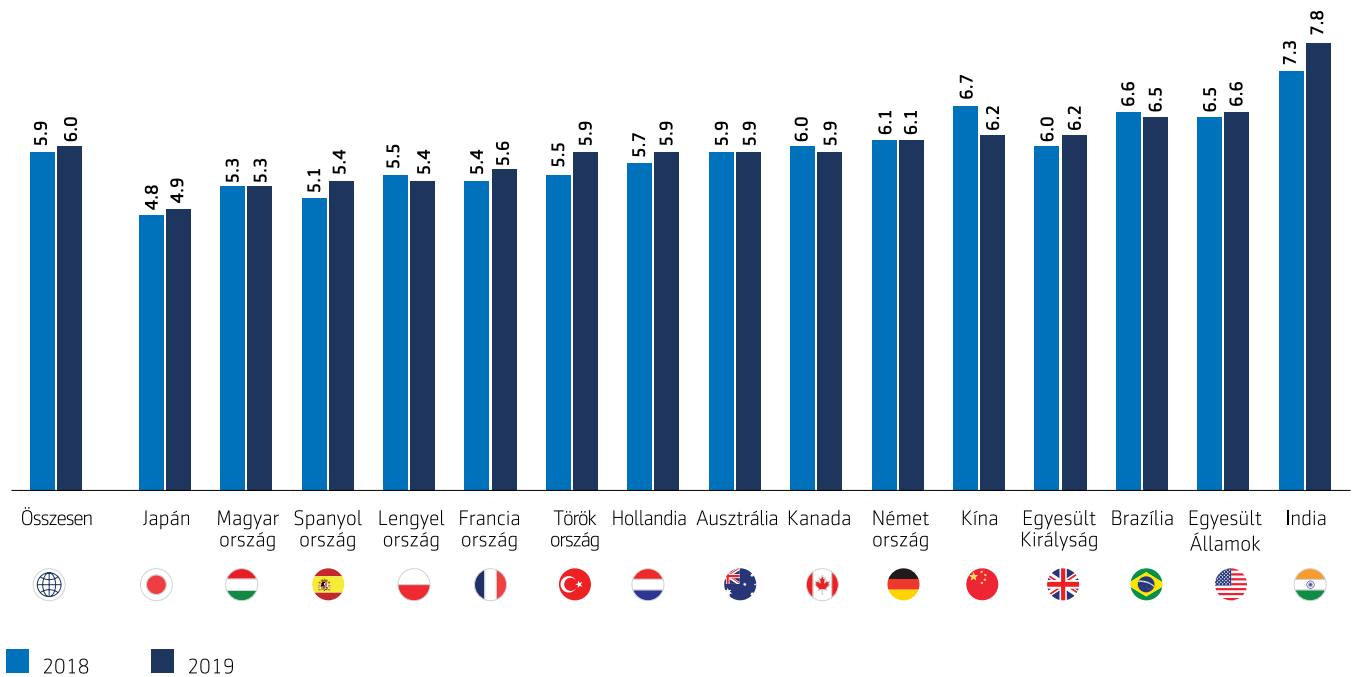
India 7,8 ponttal kényelmes helyet foglal el a nyugdíjfelkészültség közepes szintjén belül (6-7,9). Az ugyanezen sávban szereplő országok: Egyesült Államok 6,6 (2018: 6,5), Brazília 6,5 (2018: 6,6), Egyesült Királyság 6,2 (2018: 6,0), Kína 6,2 (2018: 6,7) és Németország 6,1 (2018: 6,1).

9. táblázat: Az ARRI először érte el a közepes szintet nyolcéves története során

A legalacsonyabb ARRI helyezést elérő országok teljesítménye is viszonylag változatlan maradt, bár akadnak üdítő kivételek. Japán pontszáma továbbra is a legalacsonyabb (4,9), de mégis magasabb, mint a 2018-as 4,8. Spanyolország pontszáma 5,4-re nőtt a 2018-as 5,1-ről. Franciaország teljesítménye 5,6-re javult a 2018-ban mért 5,4-ről. Ezek az előrelépések is hozzájárultak ahhoz az általános emelkedő trendhez, ami a globális nyugdíjfelkészültséget a 2018-as 5,9-es ARRI pontszámról 2019-re 6,0-ra emelte.

10. táblázat: Az ARRI először érte el a közepes szintet nyolcéves története során

Világszerte a dolgozóknak csupán 20 százaléka ér el magas ARRI pontszámot, és a különböző országok között jelentős az eltérés. Indiában a legnagyobb a magas pontszámmal rendelkező dolgozók aránya (49 százalék), ezt követi az Egyesült Államok (32 százalék) valamint Brazília és az Egyesült Királyság (mindkettő 25 százalék). Magyarországon és Lengyelországban (mindkettő 12 százalék), valamint Japánban (5 százalék) a legalacsonyabb a magas ARRI pontszámot elérő dolgozók aránya.

A Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére

A Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére meghatározza, milyen lépéseket tehetnek és kell is megtenniük az embereknek, ha biztosítani szeretnék maguknak a kényelmes nyugdíjas éveket. Ezek a lépések felölelik a megtakarítás, a tervezés, és a hosszabb életre, az idős korra való felkészülés különféle aspektusait.

A Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére

1. Korán kezdj el takarékoskodni, és életmódszerűen gyűjtögess!
2. Készíts írott nyugdíjstratégiát!
3. Készíts tartaléktervet a váratlan eseményekre!
4. Válts egészséges életmódra!
5. Barátkozz meg az élethosszig tartó tanulóssal!

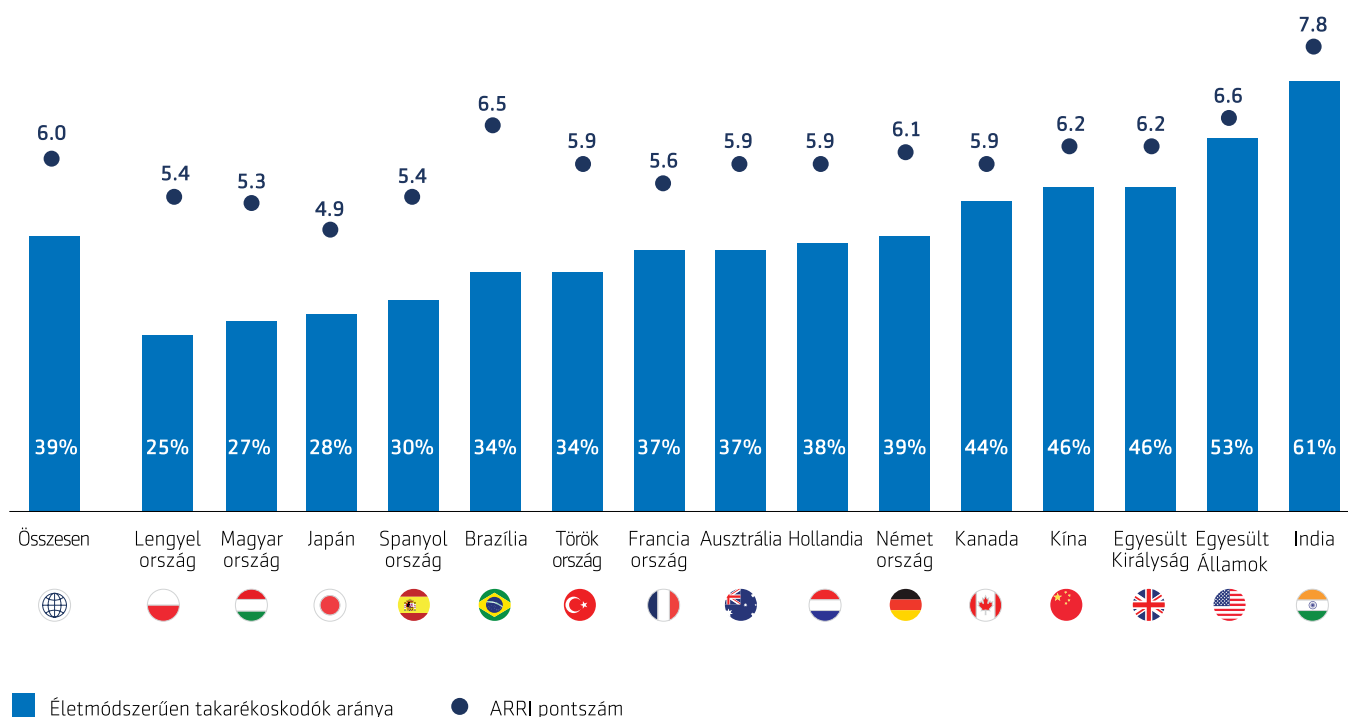
1. Korán kezdj el takarékoskodni, és életmódszerűen rakosgass félre!

A kutatás 2012-es kezdete óta az eredmények többször bebizonyították, hogy a legbiztosabb út a nyugdíjfelkészültség felé az életmódszerű takarékoskodás, amikor folyamatosan gondoskodunk róla, hogy félretegyünk valamit a nyugdíjas éveinkre.

Ahhoz, hogy valaki teljes mértékben kiaknázza a hosszú távú megtakarításban rejlő lehetőségeket, már fiatal felnőttként el kell kezdenie félrerakni. Ha például valaki évente 23.600 dollárt keres, és ennek 8%-át 20 éves korától fogva félreteszi, akkor 17.000 dollárral magasabb éves nyugdíjas kori jövedelemre számíthat, mint az, aki csak 30 évesen kezd takarékoskodni. Ha egy dolgozó 20 évesen elkezd takarékoskodni, akkor a befektetési hozamok és az infláció együttes hatásának eredményeként a nyugdíjas kori jövedelme a jelenlegi jövedelmének 153 százaléka lehet, szemben a 30 éves korától takarékoskodó 80 százalékaival.

Az életmódszerű megtakarítás és a nyugdíjfelkészültség közötti pozitív összefüggést jól szemléltetik az ARRI eredmények, amelyek azt mutatják, hogy általában azok az országok érnek el magas ARRI pontszámot, ahol nagyobb az életmódszerűen takarékoskodók aránya.

11. táblázat: Azokban az országokban jobb az általános nyugdíjfelkészültség, ahol nagyobb az életmódszerűen takarékoskodók aránya

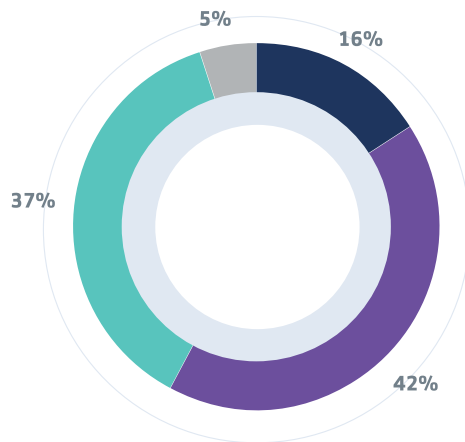

Az életmódszerű megtakarítás szintje 2014 óta nagyjából változatlan. Számos országban keresik a módját annak, miként lehetne a viselkedési közgazdaságtan alkalmazásával nyugdíjmegtakarításra bírni az embereket. Ennek egyik módja az alapértelmezés szerint mindenkit beléptető konstrukciók alkalmazása, amivel a megtakarítás felé „terelik” az embereket. Az Egyesült Államokban 2006-ban automatikus beléptetést vezettek be konstrukció szinten, önkéntes alapon, és hasonló történt az Egyesült Királyságban is 2012-ben, ahol konstrukció szinten „finoman köteleznek” (vagyis aki akar, kijelentkezhet).

2. Készíts írott nyugdíjstratégiát!

Ha időt szakítanak tervük írásban való lefektetésére, az emberek könnyebben megértik a céljaikat, a nyugdíjra való felkészülésüket és az azzal kapcsolatos elképzeléseiket, valamint hogy jó úton haladnak-e a céljaik megvalósítása felé. Az írásos tervvel rendelkezőket „nyugdíjstratégáknak” nevezzük. Azok az országok, ahol magasabb a stratégiák aránya, magasabb ARRI pontszámmal is rendelkeznek. Indiában, az Egyesült Államokban és Brazíliában találjuk arányaiban a legtöbb stratégiát, és nem véletlen, hogy ezeknek az országoknak a legmagasabb az ARRI pontszáma. Ugyanakkor aggodalomra ad okot, hogy világszerte csupán a dolgozók 16 százaléka rendelkezik írásos tervvel, és van ahol még ennyi sem: Japánban 5 százalék, Magyarországon 7 százalék, Lengyelországban 8 százalék. A megalapozott nyugdíjtervezés egyik legfontosabb összetevője tehát lényegében az egész világon hiányzik.

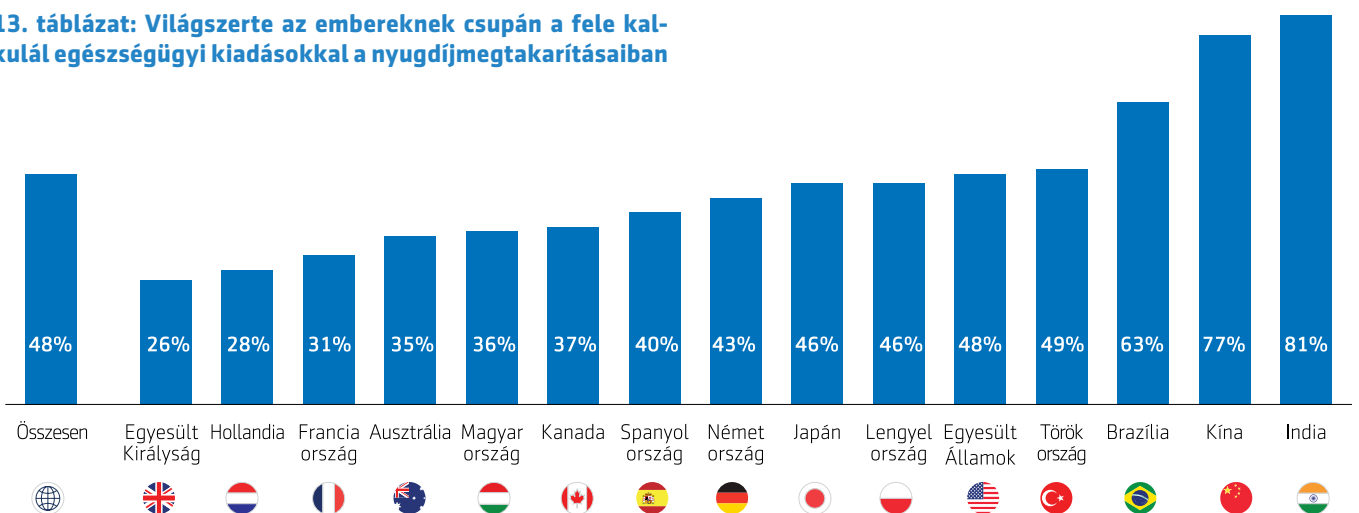
12. táblázat: Világszerte jelenleg csak minden hatodik dolgozó rendelkezik írásos nyugdíjtervvel

- Van írásos tervem
- Van tervem, de nincs leírva
- Nincs tervem
- Nem tudom

Akár van írásos terve, akár nincs, számos ember nem gondol bele abba, hogy a nyugdíjas évei alatt milyen egészségügyi költségei fognak keletkezni. Világszerte a megkérdezettek kevesebb, mint a fele (48 százalék) kalkulál ilyen kiadásokkal. Azok közül, akik nem készülnek az egészségügyi kiadásokra, 29 százalék mondja, hogy ez azért van, mert soha eszébe sem jutott. Valamivel több, mint egynegyedük (26 százalék) arra számít, hogy a közegészségügyben kap majd ellátást. Azonban ahogy az egészségügyi igények a kor előrehaladtával egyre összetettebbekké válnak, sokan meg fogják bánni a tájékozatlanságból vagy hamis feltevések alapján hozott korábbi pénzügyi döntéseiket.

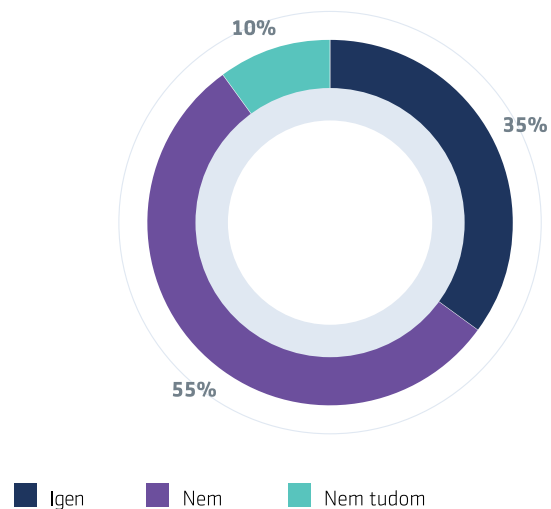
13. táblázat: Világszerte az embereknek csupán a fele kalkulál egészségügyi kiadásokkal a nyugdíj megtakarításaiban

3. Készíts tartaléktervet a váratlan eseményekre!

A körültekintő tervezés azt jelenti, hogy nem csak egy tervünk van. A legjobban kidolgozott terv is dugába dőlhet egy váratlan esemény folytán. Az ilyen eseményeknek katasztrofális hatása lehet a háztartás anyagi helyzetére. Ha például valaki a megrendült egészsége miatt kiesik a munkaerőpiacról, az nem csak több évnyi keresőképességnek mondhat búcsút, hanem le kell mondania az elvesztett időre eső nyugdíjmegtakarításairól és azok hozamáról is. Ilyen körülmények között az ember arra is rákényszerülhet, hogy a tervezettnél hamarabb nyúljon hozzá a nyugdíjmegtakarításaihoz, amivel azt kockáztatja, hogy még életében elfogynak a tartalékai. Fontos tehát, hogy legyen tartaléktervünk. Világszerte a dolgozóknak csupán 35 százaléka rendelkezik tartaléktervvel arra az esetre, ha a tervezett nyugdíjba vonulás előtt abba kell hagynia a munkát.

14. táblázat: Világszerte a dolgozóknak csupán 35 százaléka rendelkezik tartaléktervvel arra az esetre, ha a tervezett nyugdíjba vonulás előtt abba kell hagynia a munkát

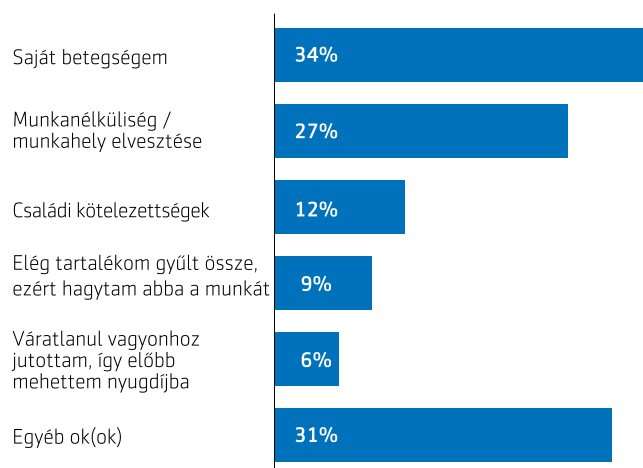

- Igen
- Nem
- Nem tudom

A kutatás tanúsága szerint sokan (39 százalék) előbb mentek nyugdíjba, mint tervezték. Ennek a leggyakoribb oka (34 százalék) egészségügyi.

Akár vésztartaléka van valakinek, akár biztosítása, esetleg mindkettő, a tartalékterven múlhat, hogy meg tudja-e őrizni anyagi biztonságát a nyugdíjba menétel előtt és után.

15. táblázat: A tervezett nyugdíjba menétel előtt a munkát befejezők harmada egészségügyi okból kényszerül erre

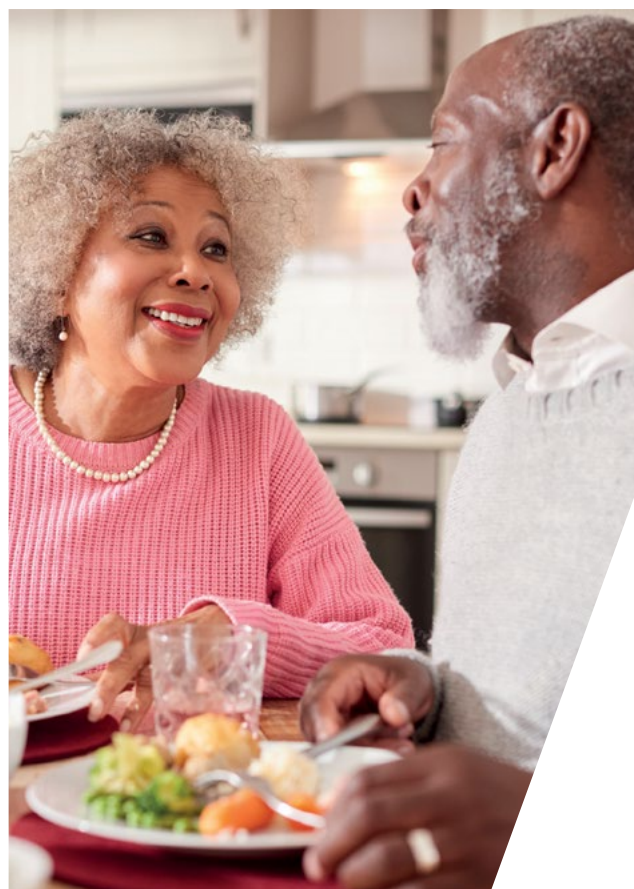
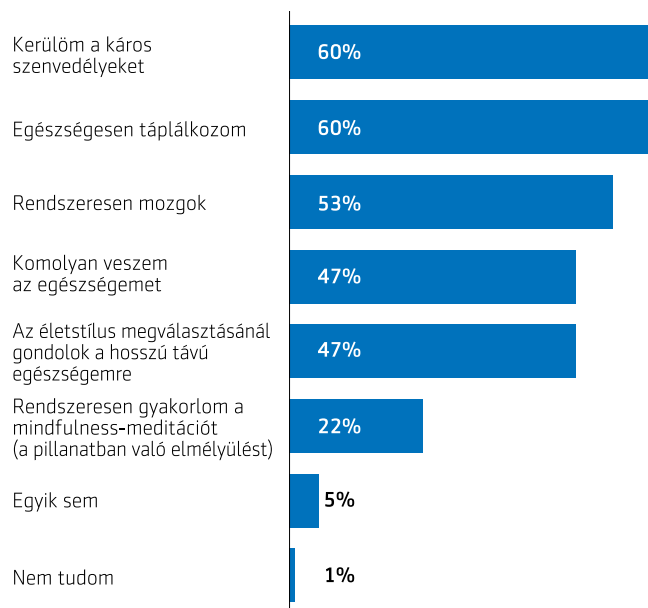

4. Válts egészséges életmódra!

Az egészséges életmód talán a legjobb tartalékterv, és fontos szerepet játszik a kényelmes és aktív nyugdíjas évekre való felkészülésben. Az életstílus helyes megválasztásával az ember évekkel hosszabbíthatja meg az életét, egyben javítja az egészségét és az élet élvezhetőségét, függetlenül attól, hogy éppen mennyi idős. Annak is csökkentheti a kockázatát, hogy egészségügyi okból korán szükségessé váljon nyugdíjba vonulnia. Késleltetheti az egészsége romlását, és csökkentheti annak súlyosságát, így nyugdíjasként kevesebbet kell majd költenie orvosi ellátásra és a kapcsolódó szolgáltatásokra.

Sokan megfogadták már a tanácsot, hogy váltsanak egészségesebb életmódra, de sokkal többet is tehetnének. A kutatás során megkérik az embereket, hogy jelöljék meg, az egészséges életmód mely sajátosságait gyakorolják. A lehetőségek között szerepel a káros szenvedélyek kerülése, a rendszeres testmozgás, az egészséges táplálkozás és a mindfulness (a pillanatban való elmélyülés gyakorlása). Világszerte a legtöbben az egészséges táplálkozást és a káros szenvedélyek kerülését említik (mindkettőt 60 százalék).

16. táblázat: Az emberek több mint fele kerül a káros szenvedélyeket, vagy táplálkozik egészségesen és/vagy végez rendszeresen testmozgást

Esettanulmány:

Testmozgással
a hosszabb életért

Tudta-e, hogy a gyaloglás számottevően meghosszabbítja az átlagos nyugdíjas várható élettartamát? És azt, hogy a nyugdíjas gyaloglási sebessége legalább annyit elárul a várható élettartamáról, mint a testtömeg-indexe (BMI), a krónikus betegségei, a vérnyomása és a kórházban töltött ideje együttvéve?⁵ Aki naponta több mint 7.000 lépést tesz meg, az várhatóan több mint öt évvel tovább fog élni, mint az, aki kevesebb, mint 5.000 lépést gyalogol. A Munich Re szerint „a napi lépésszám szoros összefüggésben van a halandósággal, az életkor után annak második legfontosabb előrejelző tényezője.”⁶ Fontosabb, mint a nem, a BMI, a dohányzás, az alkoholfogyasztás és egy sor egyéb változó.

Persze nem a lépegetés a lényeg, hanem a mozgás! A lépésszám csak azért került képbe, mert manapság egyszerű mérni viselhető eszközökkel vagy okostelefonnal. Amire igazából oda kell figyelni, az a mozgás. Hétezer lépés a sebességtől és a körülményektől függően nagyjából megfelel annak, hogy egy órát talpon töltünk. Ez soknak tűnik, de gondoljunk csak bele, hogy a ház körüli serpetertelés is járás. Ha 15 perc alatt kitakarítjuk a garázst, aztán fél óra alatt bevásárolunk, majd hazatérve 15 percig locsoljuk a virágokat, már teljesítettük is a napi penzumot.⁷ A mozgást tekinthetjük a napi tevékenységeink szerves részének is, nem pedig egy újabb unalmas feladatnak.

Sőt, ha csak állunk az asztalunknál és nem a széken ülünk, az anyagcserénket máris 30 százalékkal felpörgetjük. 7.000 lépésnek megfelelő aktivitás teljesítéséhez persze elég sokat kell ácsorogni – egész pontosan úgy nyolc órát –, de a lényeg az, hogy a kicsi is számít.

Ahogy fejlődik a technológia, a minket körülvevő eszközök képesek lesznek érzékelni, hogy milyen gyakran és milyen fizikai tevékenységet végzünk. Ez aztán kiváló lehetőséget adhat a mozgás ösztönzésére és a mozgás gyümölcseinek learatására. Képzeljük el, mi lenne, ha a munkaadónk, az orvosunk, a biztosítónk vagy más szolgáltató jutalmat ajánlana azért, hogy félórán át porszívózunk a lakásban! Az egészségügyi és a biometrikus információk feldolgozásának fejlődésével az ilyen lehetőségek elterjedhetnek, és fokozatosan beépülhetnek az új termékekbe és szolgáltatásokba.

Esettanulmány:

Fenntartható egészséges táplálkozás egyszerű helyettesítőkkal

A diéta – vagyis az étrend – az egészséges életmód egyik legfontosabb meghatározója. Sajnos a „diéta” szó a köztudatban egyenértékűvé vált azzal, hogy semmit nem szabad, amit meg mégis, attól inkább elmegy az étvágyunk. De mi lenne, ha volnának tápláló és ízletes ételek, amik ráadásul az egészségünket és a jóllétünket is szolgálnák?

Abból a felismerésből kiindulva, hogy az emberek egészségesebben szeretnének táplálkozni, de a kedvenc ételeikről sem akarnak lemondani, a Transamerica Center for Health Studies® (TCHS), egy nonprofit szervezet, kidolgozta az Egészségesebb hagyomány szakácskönyvek (Healthier Traditions Cookbook) sorozatot, amivel az egészségtudatosság mindennapi életben való alkalmazását kívánja megkönnyíteni.

Ezekben a szakácskönyvekben olyan receptek találhatóak, amelyeket dietetikusok és táplálkozási szakemberek teszteltek és vizsgáltak, és amelyekben az egészségtelen összetevőket egészségesebb, táplálóbb és kevésbé hizláló összetevők helyettesítik. Minden étel mellett megtalálhatók a tápértékadatok a fehérje-, zsír-, szénhidrát-, nátrium-, kalória-, koleszterin- és rosttartalom feltüntetésével. A receptek olyan módon helyettesítik a hagyományos ételek összetevőit, hogy további kedvező étrendmódosításokra inspiráljanak. Például finomliszt helyett teljes kiőrlésű lisztet, hús helyett magas rosttartalmú zöldségfélét ajánlanak, ami által úgy növelhető az ételek tápértéke, hogy közben a zamatról sem kell lemondanunk.

A TCHS afelé próbálja terelni az embereket, hogy kis változtatásokkal tartósan javítsák az egészségüket és jóllétüket a mindennapokban. Szakácskönyveik azt üzenik, hogy az egészséges táplálkozás nem feltétlenül jelent súlyos megszorításokat és a kedvenc ételeinkről való lemondást.

Az Egészségesebb hagyomány szakácskönyvek sorozat letölthető a www.TransamericaCenterForHealthStudies.org weboldáról, ahol egyes receptek elkészítése videón is megtekinthető.

5. Barátkozz meg az élethosszig tartó tanulással!

A nyugdíjfelkészültség alapkövetelményeinek való megfelelés elképzelhetetlen anélkül, hogy az embereket életkoruktól függetlenül új létfontosságú szaktudással ruházzuk fel. Ezzel szemben az emberek kevesebb, mint egyharmada (32 százalék) említi az élethosszig tartó tanulást, mint az új szakismeretek elsajátításának eszközét jelenlegi életcéljai között. Az élethosszig tartó tanulás előmozdítása érdekében meg kell oldani a dolgozók szakmai képzettségét és átképzését, hogy alkalmazkodni tudjanak a munkaerőpiac változó követelményeihez, és a lehető legtovább aktívak maradhassanak. Az élethosszig tartó tanulás különösen fontos a fizikai dolgozók számára, akik idősebb korokban esetleg már nem képesek ellátni a megszokott munkájukat, de mindenki más számára is, akinek a szaktudása ki van téve az elavulás veszélyének.

A pénzügyi jártasság szintén nélkülözhetetlen tudás, amire a hosszabb életre és nyugdíjas korra való tervezés és felkészülés során nagy szükség van, tekintve, hogy összetett kérdésekről van szó, és viszonylag kevesen (32 százalék) veszik igénybe szakképzett pénzügyi tanácsadó segítségét.⁸ De akár maga bíbelődik valaki a pénzügyeivel, akár pénzügyi tanácsadóra támaszkodik, a pénzügyi fogalmak alapos ismerete mindenképpen hozzásegít a tájékozott döntések meghozatalához.

A kutatás a dr. Annamaria Lusardi és dr. Olivia S. Mitchell által 2004-ben kidolgozott keretmódszertan alapján méri 15 ország lakóinak pénzügyi jártasságát. Lusardi és Mitchell megalkotta a „Három Nagy” kérdést, amelyek azt mérik, mennyire vannak tisztában az emberek a kamatos kamat, az infláció és a kockázat diverzifikálása fogalmakkal. Kérdéseik nem az emberek saját bevallására támaszkodnak, hanem a tényleges tudást vizsgálják. Természetüket tekintve univerzálisak, és bármely nyelvre jól lefordíthatók.

1. kérdés - Tegyük fel, hogy van 100 dollárja egy megtakarítási számlán, ami évente 2 százalékot kamatozik. Ön szerint öt év múlva mekkora egyenlege lesz a számlán, ha végig hagyja futni a pénzét?

- Több, mint 102 dollár
- Pontosan 102 dollár
- Kevesebb, mint 102 dollár
- Nem tudom
- Nem válaszolt

2. kérdés - Képzelmek el, hogy az ön megtakarítási számlája évente 1 százalékot kamatozik, és az éves infláció 2 százalék. Egy év elteltével mennyit tud majd vásárolni a számlán tartott pénzből?

- Többet, mint ma
- Pontosan annyit, mint ma
- Kevesebbet, mint ma
- Nem tudom
- Nem válaszolt

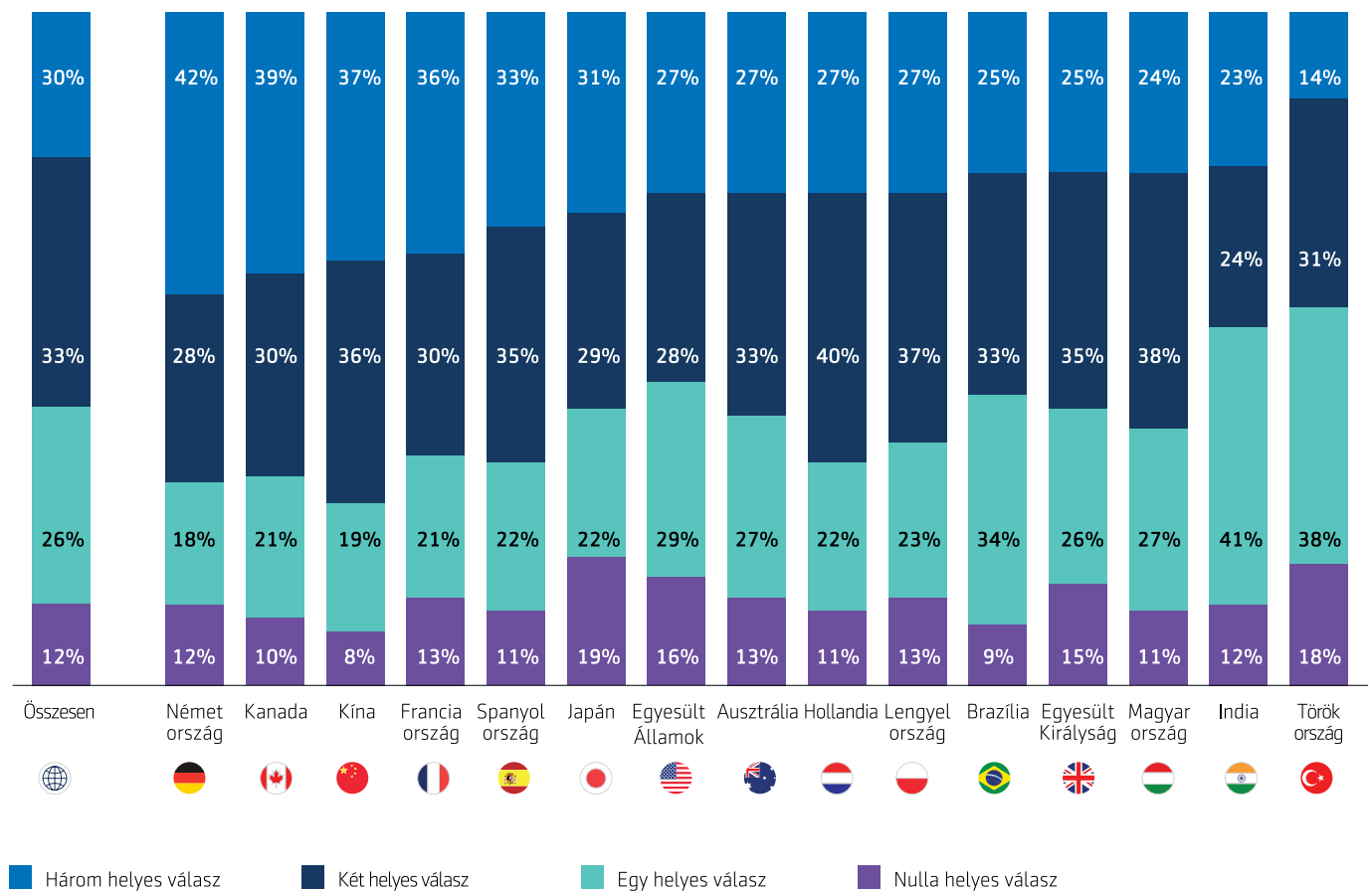
3. kérdés - Ön szerint igaz vagy hamis a következő állítás? „Egyetlen társaság részvénye biztosabb hozamot ígér, mint egy részvényalap.”

- Igaz
- Hamis
- Nem tudom
- Nem válaszolt

A kutatás eredményei alátámasztják Lusardi és Mitchell megállapítását, miszerint a pénzügyi jártasság világszerte alacsony szinten van. Világszerte a válaszadóknak mindössze 30 százaléka adott helyes választ mindhárom kérdésre. A pénzügyi jártasság szintje Németországban a legmagasabb, ahol 42 százaléka válaszolt helyesen mindhárom kérdésre, és Törökországban a legalacsonyabb (14 százalék). Aggodalomra ad okot, hogy világszerte az emberek 12 százaléka nem tudott helyes választ adni egyik kérdésre sem.

17. táblázat: Világszerte csupán az emberek harmada adott helyes választ a „Három Nagy” pénzügyi jártassági kérdés mindegyikére

Az élethosszig tartó tanulás közfelfogásba való elültetése a nyugdíjfelkészültség előmozdításának lényeges tényezője. Ebben minden szociális partnernek megvan a saját szerepe. A kormányzatok feladata, hogy az iskolai tantervekben és a felnőttképzési programokban meghonosítsák, illetve nagyobb súllyal szerepeltessék a pénzügyi ismereteket (ez történhet a távképzési tanfolyamok számának növelésével is). A munkaadóknak több segítséget kell nyújtaniuk a dolgozóknak a pénzügyi tervezésben a munkás évek alatt mindvégig, de különösen a munka világából a nyugdíjba való átmenet során. Szintén a munkaadók feladata, hogy több képzéssel és szakképesítéssel segítsék a munkavállalókat abban, hogy alkalmazhatók maradjanak az egyre változékonyabb munkaerőpiacon.

Ugyanakkor végső soron az embereknek kell gondoskodniuk arról, hogy munkás és nyugdíjas éveik alatt is kellően agilisak és rugalmasak maradjanak ahhoz, hogy változó életcéljaiknak, anyagi és egészségi állapotuknak megfelelő új, létfontosságú képességekre tegyenek szert.

„...A kormányzatok feladata, hogy az iskolai tantervekben és a felnőttképzési programokban meghonosítsák, illetve nagyobb súllyal szerepeltessék a pénzügyi ismereteket.”

3. rész: Idősbarát közösségek

Az idősödő népesség kapcsán számtalan lehetőség kínálkozik a nyugdíj és az idős emberek társadalmi szerepének radikális újragondolására. A jövő nyugdíjasai várhatóan tovább fognak élni, tovább fognak dolgozni, mint a mai nyugdíjkorhatár, és a saját feltételeik szerint fognak visszavonulni. A szabadidejükben önkéntesként dolgozhatnak közösségi szervezetekben, részt vehetnek a fiatalabb családtagok nevelésében, és fogyasztóként támogathatják a helyi vállalkozásokat. E lehetőségek kiaknázásának azonban feltétele, hogy olyan kedvező szakpolitikai döntések és megoldások születessenek, amelyek segítségével jó döntéseket hozhatnak, és tartalmas életet élhetnek.

A Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére ugyan elősegíti, hogy az emberek óvják az egészségüket és tartalékokat halmozzanak fel, azonban szükség van egy olyan újfajta közösség létrehozására is, amely hathatósabban támogatja őket a munkás éveik alatt és – ami talán még fontosabb – a nyugdíjas éveik során.

Az idősbarát közösségek kialakítása alapjaiban határozza meg, miként öregednek az emberek. A ma dolgozói másként fognak idősödni, mint a korábbi generációk. Tovább fognak élni, mint a szüleik és a nagyszüleik, és hosszabb életük során magasabb egészségügyi költségekkel fognak szembesülni. A munkaerő mobilitásának növekedése ugyanakkor azt eredményezheti, hogy a családjuk messze kerül tőlük. Az egészségügyi modelleknek illeszkedniük kell mind a nyugdíjasok, mind a dolgozók életmódjához és elvárásaihoz.

Az idősbarát közösség megfelelően alakítja ki az épített környezetet, vagyis azt a környezetet, amelyben az emberek élnek és dolgoznak. Az idősbarát közösség jellemzője a hozzáférhető egészségügyi ellátás, a megfelelő lakhatás, a közösségi közlekedés vagy járműmegosztás, az internet alapú szolgáltatások, az üzletek és a kikapcsolódást biztosító létesítmények rendelkezésre állása, valamint a munkalehetőségek minden korcsoport, így az idősek számára is.

Az emberek az idősbarát közösség számos alapkövetelményével tisztában vannak. Világszerte a két leggyakrabban említett ilyen követelmény a megfizethető megélhetés (61 százalék) és a minőségi egészségügyi ellátás rendelkezésre állása (59 százalék). Világszerte az emberek csaknem fele (48 százalék) száll síkra amellet, hogy idősbarát környezet álljon rendelkezésre az otthonon kívül, és ennél is többen (54 százalék) tartják szükségesnek az idősbarát lakhatás biztosítását. E néhány kiemelten fontos tényező mellett azonban a támogatás és a szolgáltatások sokkal szélesebb köre szükséges ahhoz, hogy egy közösséget idősbarátnak nevezhessünk.

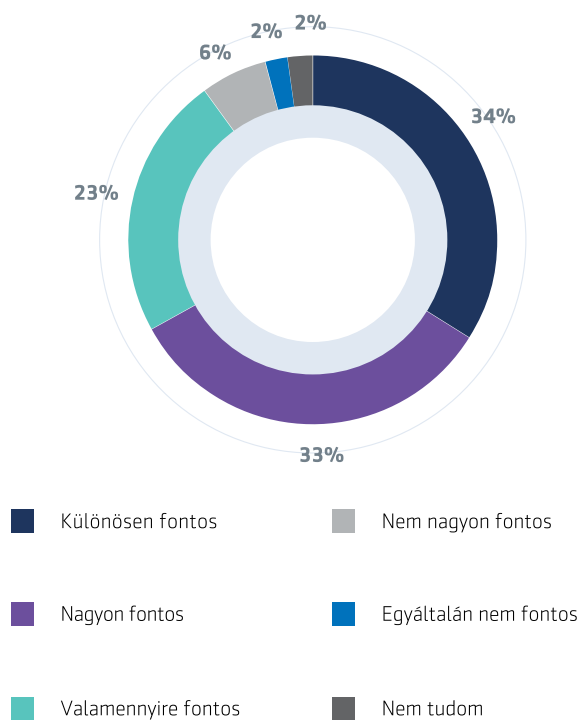
18. táblázat: A megfizethető megélhetés (61 százalék) és a minőségi egészségügyi ellátás rendelkezésre állása (59 százalék) az idősbárát közösség fundamentumai

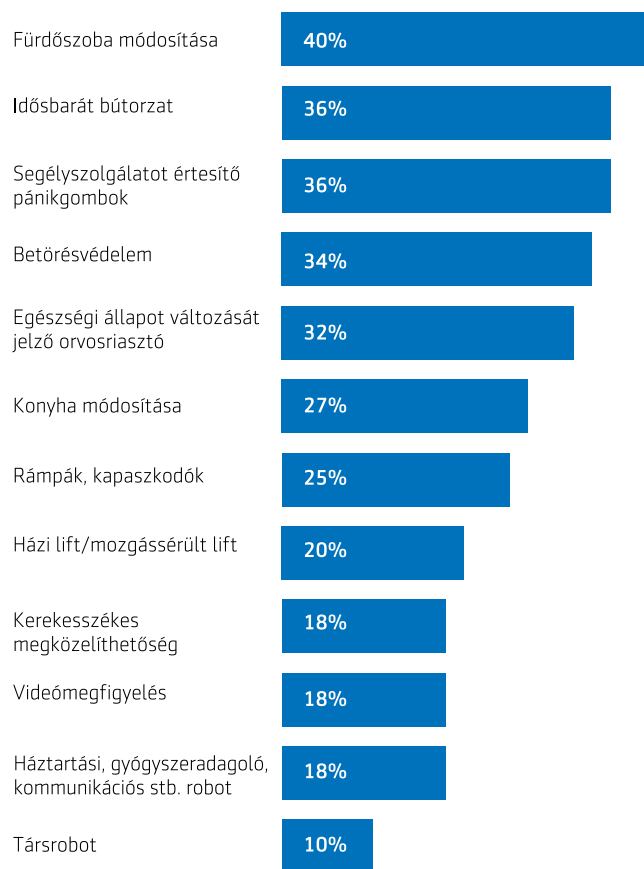
Világszerte az emberek kétharmada (67 százalék) tartja „nagyon” vagy „különösen” fontosnak az idősek otthonhoz kötődését. Sokak számára ez az otthonuk átalakításával járhat. Egyebek mellett olyan dolgokra gondolnak, mint a fürdőszoba módosítása (40 százalék), pánikgombok felszerelése (36 százalék) és az idősbárát bútorzat (36 százalék).

A megfelelően kialakított idősbárát otthonok lehetővé teszik, hogy az idősek tartós, illetve szociális gondozását a saját otthonukban, nem pedig intézményekben (pl. idősotthonban) végezzék. Ha a tágabb összefüggéseket nézzük, akkor fölmerül az olyan egyéb tényezők szerepe is, mint a gondozóképzés, a közösségi közlekedést üzemeltetők, az önkormányzatok építési osztálya, a gondozási szolgáltatók, az építésszek és az építőipar.

19. táblázat: Világszerte az emberek kétharmada (67 százalék) tartja „nagyon” vagy „különösen” fontosnak, hogy idős korában se legyen szüksége elhagynia az otthonát

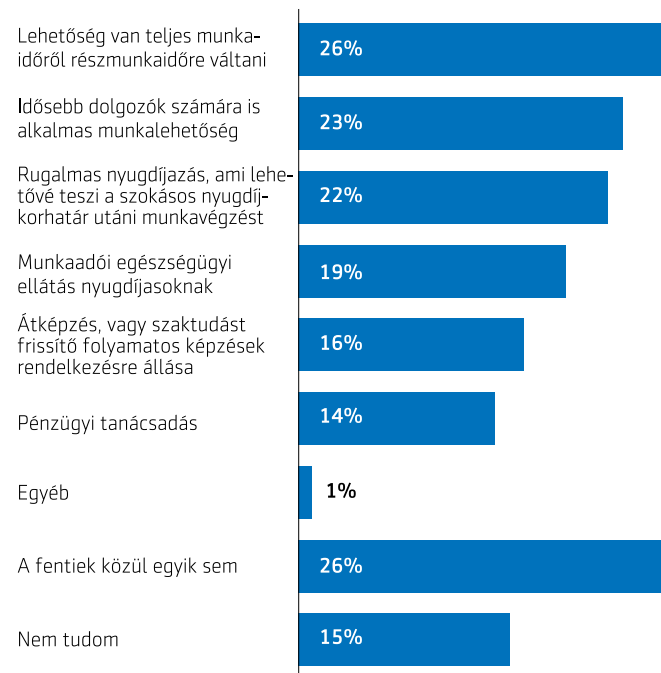
20. táblázat: Az idősbarát lakhatás velejárója az emberek helyben maradását segítő átalakítások elvégzése

Egy idősbarát közösségnek gondoskodnia kell a foglalkoztatásról is. Rugalmasabbá kell tenni a munkaerőpiacot, hogy az idősebb dolgozókat is értékeljék és ők is megtalálják a helyüket. Az emberek világszerte nem veszik észre ennek a jelentőségét, hiszen csak kicsit kevesebb, mint egynegyedük (24 százalék) említi a munkalehetőséget az idősbarát közösség jellemzői között. Ez némileg paradoxon, ugyanis sokan tervezik, hogy valamilyen formában nyugdíjasként is dolgozni fognak: összesen 56 százalék készül másként dolgozni, illetve folytatni a munkát.

A nyugdíjtervezésben központi szerepet játszik a munkaerőpiacon való megmaradás lehetősége, hiszen sok dolgozó igyekszik megtalálni a hosszabb élettel járó többletköltségek fedezetét. A dolgozóknak mindössze 23 százaléka nyilatkozik úgy, hogy a munkaadója idősebb dolgozók számára alkalmas munkát is kínál, és csupán 22 százalék mondja, hogy a munkaadója rugalmas nyugdíjazást alkalmaz, ami lehetővé teszi a szokásos nyugdíjkorhatár utáni munkavégzést.

21. táblázat: Ma világszerte csupán a dolgozók egynegyedének van lehetősége arra, hogy a teljes nyugdíjba vonulás helyett teljes munkaidőről részmunkaidőre váltson

Az idősbarát közösségek létrejötte azon múlik, hogy a társadalom jobban fel tud-e készülni a népesség fokozódó elöregedésére. Az emberek azt szeretnék, ha a közösségek befogadóbbak lennének az idősek iránt. Így a jövő nyugdíjasai a közösség hasznos tagjaként élhetnék az életüket, és bizonyos mértékig megoldást találnának az öregedéssel együtt járó olyan problémákra is, mint a hanyatló egészség és a magány. Sokat tehetnek a kormányzatok, a munkaadók és az egyének is azáltal, hogy az új társadalmi közmegegyezés keretében együttműködve elősegítik a fenti változások bekövetkezését. Bár sokan és sokféleképpen közelítettek már ehhez a témához, az idősbarát közösség egyelőre továbbra is csak vágyálmom és nem a realitás.

Esettanulmány:

Az idősbárát közösség létrehozása Brazíliában

Brazília lakossága gyorsan öregszik, és az országban társadalmi átalakulás zajlik. 1950 és 2015 között a születéskor várható élettartam 50,8 évről 74,6 évre nőtt, miközben a termékenységi ráta az egy nőre jutó 6,1-ről 1,7 gyermekre esett vissza.⁹ A lakosság tömegei vándorolnak vidékről a városokba. A társadalmi-gazdasági különbségek, a munkaerő alacsony termelékenysége és a közigazgatás különböző ágazatai közötti együttműködés hiánya megnehezíti a szakpolitikai programok hatékony megvalósítását. A kép még bonyolultabbá válik idősügyben, amivel az ország politikusai nem sokat foglalkoztak az eltelt évek során. A Brazíliában folyó demográfiai folyamatok megfordíthatatlanok. Az időseknek nyújtott közszolgáltatások gyengén szervezettek, így égetően szükséges, hogy az illetékesek mihamarabb figyelmet fordítsanak a témakörre.

Attól a szándéktól vezérelve, hogy előkészítse a terepet egy idősbárátabb társadalom számára, az Instituto de Longevidade Mongeral Aegon (Instituto) a brazil FGV-EAESP üzleti iskolával karöltve kidolgozott egy indexet, amely felhívja a figyelmet a helyi idősügyi szakpolitikai programok megvalósításának hiányosságaira. [A városfejlesztés és élettartam index \(IDL\)](#) 2017-ben indult. Az inspirációt az egyesült államokbeli [Milken Institute](#) kiváló munkája jelentette. Kezdeképpen az IDL Brazília 498 nagyvárosában gyűjtött az élettartamra vonatkozó nyilvános adatokat olyan fontos területeken, mint az egészségügy, a jóllét, a pénzügyek, a kultúra és a társadalmi szerepvállalás, a lakhatás, valamint a munka és az oktatás. Az eredmények nem szolgálnak meglepetéssel: Brazília városai alig vannak felkészülve az idősekre.

Az IDL jó kiindulási pontot szolgáltat az idősbárátabb közösségek kialakításáról folytatott párbeszédhez. Az Instituto a Society for Design and Process Science szervezettel létrehozott partnerség keretében kidolgozta a „Közigazgatás az idősügyért” (GPL) elnevezésű oktatási programot. A program középpontjában az IDL eredményei állnak, és abban segíti a közigazgatás dolgozóit, hogy átalakítási terveket dolgozzanak ki a városok számára. 2018-ban az Emberi Jogok Minisztériuma támogatásának köszönhetően összesen 47 közigazgatási dolgozó vett részt GPL képzésen az Instituto szervezésében.¹⁰ A rendezvényen a résztvevők megvitatják a standardizált és változatlan mérőszámok fontosságát. Az élettartamra vonatkozó új mérőszámokat is kijelöltek, amelyek az emberek idős kori életére gyakorolt egyéb fontos hatásokat ragadnak meg. A jövőre nézve az Instituto azt tervezi, hogy 2019 folyamán – immár 1.000 nagyváros bevonásával – aktualizálja az IDL indexet. Ezzel párhuzamosan azt is kutatják, hogyan lehetne úgy továbbfejleszteni a GPL-t, hogy on-line modulok segítségével csökkentsék a költségét és növeljék a résztvevők számát.

4. rész: Az új társadalmi közmegegyezés kimunkálása

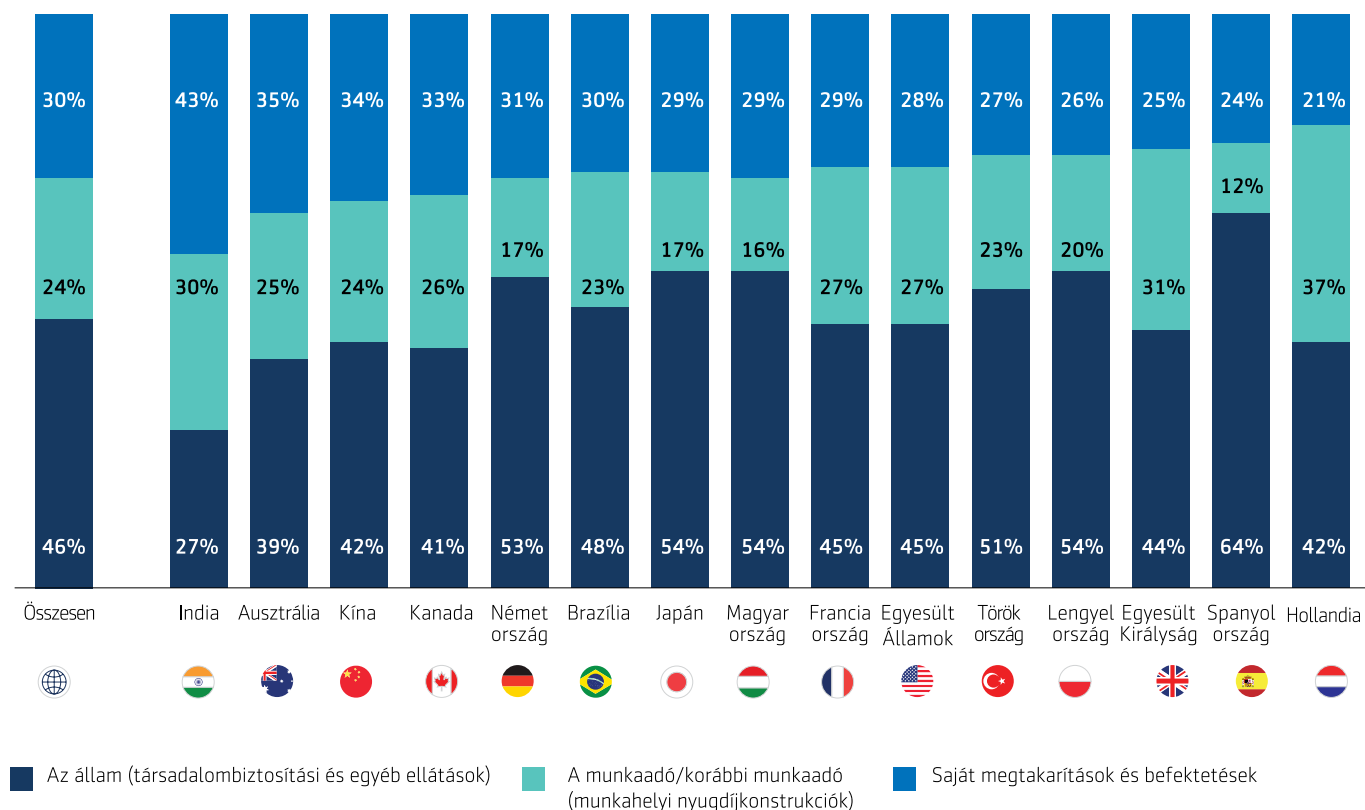
Az egyén autonóm cselekvési szabadsággal való felruházása a nyugdíjjal kapcsolatos új társadalmi közmegegyezés egyik alapköve. Az új társadalmi közmegegyezés kialakítása során a kormányzatoknak folytatniuk kell a társadalombiztosítási és egyéb nyugdíj-jellegű ellátások folyósítását, csakúgy, mint ahogy a munkaadóknak is tovább kell üzemeltetniük a munkavállalói juttatási rendszereket, egyebek mellett a nyugdíjkonstrukciókat. Mind a kormányzatok, mind a munkaadók meg kell, hogy ragadják az alkalmat arra, hogy a megfelelő keretrendszerekkel támogassák és tegyék lehetővé az egyének aktívabb részvételét a hosszú távú anyagi és egészségügyi biztonság megteremtésében.

Bár a kormányzatok, a munkaadók és más szociális partnerek részvétele az új társadalmi közmegegyezésben is jelentős marad, a szerepük és a feladataik mindenképpen éles vitákat fognak kiváltani, és meg is fognak változni. Az egyéneknek már ma szembeesniük kell azzal a kérdéssel, hogy a rájuk háruló új feladatok mit is jelentenek a gyakorlatban, hiszen ehhez képest kell majd tervezniük és eljárniuk.

Az egyén autonóm cselekvési szabadsággal való felruházása a nyugdíjfelkészülés érdekében

A kutatásból kiderül: az emberek világszerte arra számítanak, hogy teljes nyugdíjas kori jövedelmük 46 százalékát, tehát a legjelentősebb majdani jövedelemforrásukat az állam (azaz a társadalombiztosítás) fogja szolgáltatni. Emellett nyugdíjjövedelmük 30 százalékát a saját megtakarításaikból, 24 százalékát pedig a munkaadói nyugdíjkonstrukciókból remélik. Minthogy a nyugdíjjövedelemben egyre nagyobb szerephez fog jutni a személyes megtakarítás, az egyéneknek egyre tudatosabban kell majd eljárniuk a nyugdíjtervezésben. Ebben elkél majd a munkaadók és a kormányzatok segítsége, akik erőteljesebb támogató rendszerek létrehozásával segíthetik a megalapozott döntések meghozatalát.

22. táblázat: Az emberek világszerte arra számítanak, hogy nyugdíjjövedelmük csaknem felét (46 százalékát) az állam fogja szolgáltatni, harmadát (30 százalékát) a saját megtakarításaik és befektetéseik, és negyedét (24 százalékát) a munkaadók

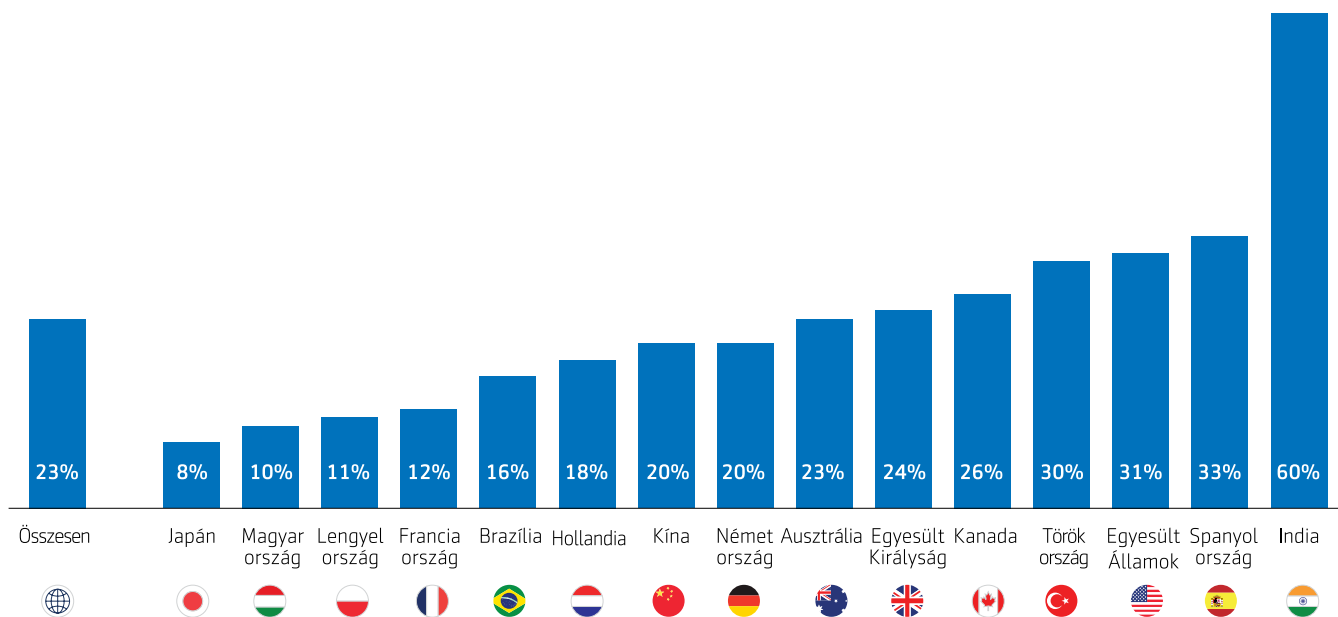

Az új társadalmi közmegegyezés országonként más és más lesz, tükrözve a helyi gazdasági viszonyokat és társadalmi normákat, értékeket. Spanyolországban például az emberek a nyugdíjjövedelmük 64 százalékát várják az államtól társadalombiztosítási ellátás formájában, míg Indiában csak 27 százalékát.

Ugyan a különféle országok némileg eltérő módon élik meg saját népességük elöregedését, számos megoldás ugyanabba az irányba fog mutatni, ami lehetőséget teremt a jó gyakorlatok megosztására. Várható, hogy a jövőben a legtöbb ország nagyobb hangsúlyt fog fektetni a személyes felelősségvállalásra.

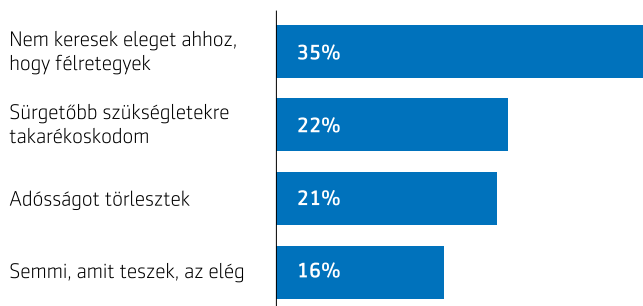
Ez az átalakulás túlmutat a nyugdíjas kori jövedelmen, és kiterjed arra is, hogy az emberek miből fogják finanszírozni az egészségügyi költségeiket idősebb korban. A kutatás tanúsága szerint világszerte az emberek mindössze 23 százaléka „nagyon” vagy „kifejezetten” biztos abban, hogy nyugdíjasként is megengedheti majd magának az egészségügyi ellátást. A párhuzamos állami nyugdíjrendszerek, állami egészségügyi és szociális ellátó rendszerek komoly finanszírozási nehézségekkel küzdenek, és erősen kétséges a fenntarthatóságuk.

23. táblázat: Csupán az emberek negyede biztos abban, hogy nyugdíjasként is tudja majd fedezni az egészségügyi kiadásait

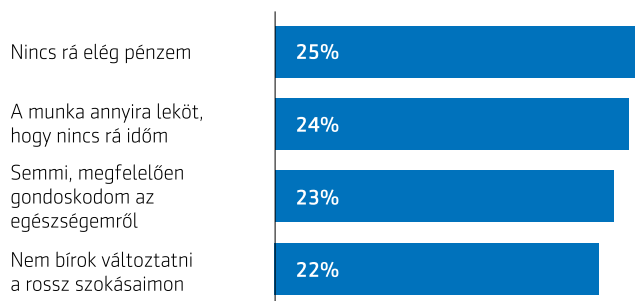
Bár az egyének tisztában vannak vele, hogy a nyugdíjrendszerek és az egészségügyi rendszerek egyre kevésbé fenntarthatók, egyelőre mégsem tesznek meg mindent az egészségük megóvása és tartalékok felhalmozása érdekében. A kutatás érdekes módon azt találta, hogy az embereket gyakran ugyanazok az okok akadályozzák az egészséges életvitelben, mint amik elejét veszik a megtakarításnak is, például hogy nincs rá elég pénzük.

24. táblázat: A nyugdíjcélú megtakarítást leginkább a szűkös jövedelem (35 százalék) és a sürgetőbb szükségletek (22 százalék) akadályozzák

A fenti táblázat csak a négy leggyakoribb választ mutatja.

25. táblázat: Az egészséges életmód leggyakoribb akadályai a szűkös jövedelem (25 százalék) és a munkabeosztás folytán a kevés szabadidő (24 százalék)

A fenti táblázat csak a négy leggyakoribb választ mutatja.

Az egyének előtt álló akadályok leküzdése érdekében olyan új nyugdíjtervezésre van szükség, amiben egyaránt szerepelnek egészségmegőrzési és felhalmozási elemek, és ami az emberi viselkedés sajátosságait figyelembe véve ösztönöz cselekvésre. A viselkedési közgazdászok által kidolgozott választástervezés olyan egyszerű és alapértelmezettként beállított pozíciókat alkalmaz, amelyek megkönnyítik az emberek számára, hogy megalapozott pénzügyi tervezési döntéseket hozzanak, és olyan életformát válasszanak, ami a legjobban hozzájárul az egészség megőrzéséhez.

Esettanulmány:

Fogadjuk el a választástervezést – elvégre úgysem bújhatunk el előle!

A választástervezés annak a technikája, hogy miként építjük fel a választási lehetőségeket, és miként tálaljuk őket az emberek elé. Arra szolgál, hogy „a döntéshozatal kontextusának kialakítása”¹¹ útján befolyásoljuk az emberek döntéseit. A gondolat a viselkedési közgazdaságtanból származik, és olyan „terelési” technikákat alkalmaz, mint az alapértelmezett választási lehetőségek és a megfogalmazás. Például, ha egy önkiszolgáló étkezdében az egészségesebb ételeket tesszük a választék elejére vagy szemmagasságba, azzal elősegítjük, hogy az emberek az egészségesebbet válasszák.

De miért annyira hasznos a választástervezés? A választástervezés az emberi viselkedés befolyásolásának igen hatékony, mindenhol fellelhető eszköze. Mint ilyen, arra is kiválóan alkalmas, hogy az embereket rávegyük az anyagi stabilitás megteremtésére és fenntartására, valamint az egészség megőrzésére.

És vajon miért nem törekednek az emberek az ilyen hasznos eredmények elérésére? Az egyik oka annak, hogy az embereknek nehezebb esik életmódszerűen takarékoskodni az az, amit a viselkedéskutatók „jelenre hangoltságnak” neveznek. A későbbi haszonnal szemben hajlamosak vagyunk előtérbe helyezni az igényeink azonnali kielégítését, és elnapolni a jövőre vonatkozó döntéseket. Az egészségmegőréssel hasonló a helyzet. Például halogatjuk a testmozgást – nem mintha nem lennénk tisztában a hosszú távon jelentkező kedvező hatásaival, hanem mert a testmozgás azonnali költségei legyőzik a jövőbeli előnyök által táplált motivációt.

Hogyan terelhetjük az embereket választástervezéssel jobb pénzügyi és egészségmegőrzési döntések felé? A választástervezés talán leghatásosabb eszköze az alapértelmezett választási lehetőség. Az ember „status quo-ra hangolt”, ami azt jelenti, hogy ha lehet, nem változtatunk. Az alapértelmezés szerinti választási lehetőség jelentősége abból fakad, hogy hajlamosak vagyunk a „legkisebb ellenállás” irányába haladni, vagyis lehetőleg nem csinálni semmit, illetve az alapértelmezettet választani. Gondosan meghatározott alapértelmezett hozzájárulási vagy megtakarítási rátákkal, vagy alapértelmezett befektetési lehetőségekkel számottevően növelhető az emberek megtakarítási hajlandósága.¹² Az egészségmegőrzést szolgáló szokások kialakításában szintén nagyon hasznosak az alapértelmezett választási lehetőségek. Például egy kísérletben viselkedéskutatók átterveztek egy metróállomás lépcsőjét, hogy az emberek a mozgólépcső helyett inkább azt válasszák. A lépcsőnek egy zongora külsejét kölcsönözték, és a fokok meg is szólaltak, amikor az emberek rájuk léptek. Mivel az alapértelmezett választás jópofa játék volt, az emberek inkább a lépcsőn közlekedtek, és így többet mozogtak.

Első lépésként ültessük le egy asztalhoz az összes illetékes választástervezőt. A terelések alkalmazásával a választástervezők alacsony költséggel és hatékonyan támogathatják az embereket kedvezőbb eredmények elérésében. Befolyásos választástervezők a kormányzatok, a munkaadók, a pénzügyi és az egészségügyi szolgáltatók. Az elmúlt évtizedekben hatalmasat fejlődött a viselkedési közgazdaságtan gyakorlati alkalmazása. Számos kormányzat és egyéb szervezet alakított ki viselkedési vagy „terelési” részleget.¹³ Az együttműködés és a bevált gyakorlatok megosztása jó kiindulási pont olyan választási lehetőségek kidolgozásához, amik által az emberek jobb életet élhetnek.

A választástervezés gyakorlati alkalmazása során különféle életesemények, mint a házasságkötés, a gyermekvállalás, sőt akár bizonyos jeles életkorok betöltése is felhasználhatók arra, hogy az embereket rávegyük a kívánatos viselkedésre, például a nyugdíjtervezésre, vagy az egészséges életmódra.

A kutatás tanúsága szerint világszerte a dolgozók 42 százalékát foglalkoztatással összefüggő tényezők indítottak arra, hogy elkezdjenek félretenni a nyugdíjas éveikre. A nyugdíjra takarékoskodó dolgozók 18 százaléka azért fogott bele a megtakarításba, mert a munkaadója elkezdett a nevére befizetni egy nyugdíjkonstrukcióba. A nyugdíjmegtakarítók egy hasonló hányada (15 százalék) azért kezdett el félretenni, mert automatikusan beléptették egy munkahelyi nyugdíjkonstrukcióba. Ez különösen jellemző Hollandiára (29 százalék), az Egyesült Királyságra (19 százalék) és az Egyesült Államokra (14 százalék), ahol nagy hagyománya van a munkahelyi nyugdíjalapoknak, és sok dolgozó példája szemlélteti a megoldás hasznos voltát.

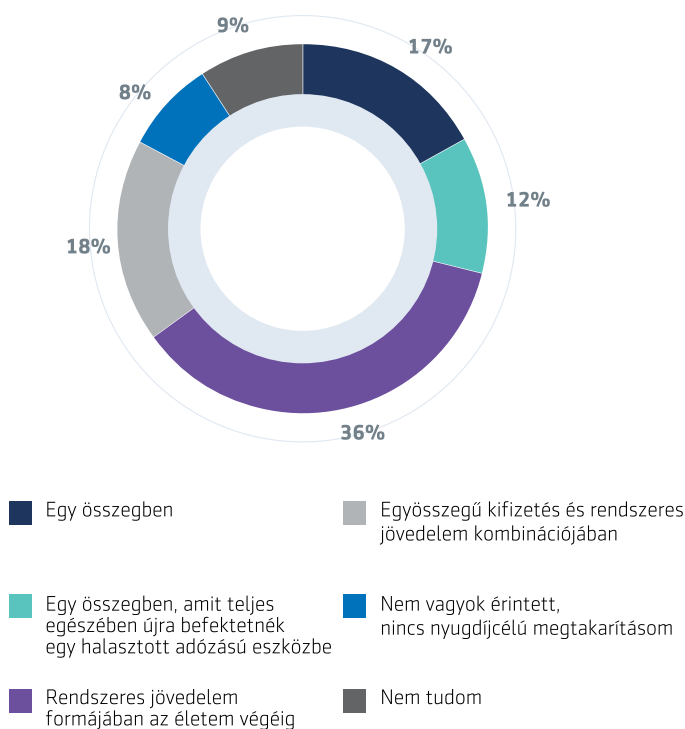
26. táblázat: Egy bizonyos életkor betöltése a leggyakoribb apropója a nyugdíjcélú megtakarítás megkezdésének

Célszerű a választástervezés alapelveit alkalmazni azokra a pénzügyi termékekre és szolgáltatásokra is, amelyekből az emberek a nyugdíjkorhatár elérésekor választhatnak. A ma dolgozójának olyan pénzügyi termékekre van szüksége, amelyek biztosítják, hogy a nyugdíjmegtakarítása kitarson a hátralévő élete végéig, vagyis védelmet nyújtsanak az olyan hosszú távú kockázatokkal szemben, mint a vártnál hosszabb élettartam, az infláció vagy a befektetési kockázat.

Világszerte a dolgozók harminchat százaléka nyilatkozik úgy, hogy az élete végéig húzott rendszeres jövedelem – például életjáradék – formájában szeretné lehívni a nyugdíjmegtakarítását. További 18 százalék választaná egy egyösszegű kifizetés és egy rendszeres jövedelem kombinációját. A válaszadóknak több mint fele (54 százalék) tehát a nyugdíjmegtakarításának legalább egy részéhez rendszeres jövedelem formájában szeretne hozzájutni.

27. táblázat: A dolgozók többsége egyértelműen rendszeres jövedelem formájában szeretne hozzájutni a nyugdíjmegtakarításához nyugdíjas korában

46% **42%**

Nettó: Életviteli okból

Nettó: Foglalkoztatási okból

Az élettartam hosszabbodásával növekszik az elvárás a pénzügyi szektor felé, hogy a dolgozók és nyugdíjasok igényeit jobban kielégítő innovatív termékeket és megoldásokat fejlesszen ki. A kormányzatok feladata, hogy a szabályozói környezet kedvezőbbé tétele által elősegítsék a pénzügyi termékek kereskedelmét és ösztönözzék az innovációt. Az életjáradékok például védelmet biztosítanak a piaci veszteség ellen, és garantálnak egy meghatározott, élethosszig tartó minimumjövedelmet. Sok ország mégis vagy korlátozza az alkalmazásukat, vagy jelentősen megnehezíti a nyugdíjkonstrukciókban való használatukat. Más országok komoly előrelépéseket tettek az ügyfelek nyugdíjtermékek iránti igényét jobban szolgáló lakossági megtakarítási piac kialakítása terén.

A munkaadók bővülő szerepe

A munkaadók már ma is létfontosságú szerepet játszanak dolgozók nyugdíjfelkészülésének támogatásában. A munkahelyi nyugdíjalapok által kezelt vagyon nagysága Hollandiában meghaladja a GDP 100 százalékát, Kanadában a 85 százalékát, az Egyesült Államokban a 84 százalékát.¹⁴ A munkahely sok országban biztosítja a dolgozók nyugdíjának jelentős hányadát. Annak ellenére is, hogy a hagyományos, járadékkal meghatározott nyugdíjkonstrukció helyét egyre inkább a járulékkal meghatározott konstrukciók veszik át, az emberek arra számítanak, hogy a nyugdíjas kori jövedelmük 24 százaléka a munkahelyi járandóságukból fog származni (lásd 22. táblázat).

Számos ország intézkedett munkahelyi nyugdíjalapok felállításáról. Felismerték ugyanis, hogy sok esetben a munkahely tud a leghatékonyabban gondoskodni a nyugdíjbiztonságról. Amióta az Egyesült Királyság 2013-ban bevezette a kötelező automatikus beléptetést, (2018-at kivéve) minden évben előrelépett az Aegon Nyugdíjfelkészültségi Indexben. A brit program lefedi az összes olyan 22 év és a nyugdíjkorhatár közötti dolgozót, akinek a keresete meghaladja az évi 10.000 fontot. Más országok, például az Egyesült Államok (2006) és Törökország (2017) is hoztak hasonló – jogszabályi vagy egyéb – intézkedéseket annak érdekében, hogy növeljék a nyugdíjkonstrukciókban való részvételt, bár a megoldások eltérnek abban, hogy a belépés önkéntes, vagy kötelező jellegű-e. Jóllehet a járadékkal meghatározott konstrukciók eltűnőben vannak, ezek a folyamatok azt igazolják, hogy járulékkal meghatározott konstrukciókon keresztül a munkaadók továbbra is szerepet vállalnak a megtakarítási lehetőségekről való gondoskodásban. Ilyen értelemben a munkahely marad a legfontosabb hely, ahol az emberek elkezdhetnek idejében és életmódszerűen takarékoskodni, gondoskodva a Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére közül az elsőnek a megvalósulásáról.

A munkaadók új módszerei a nyugdíjfelkészültség előmozdítására

A munkavállalók nyugdíjmegtakarításának elősegítésén túl a munkaadók egyre proaktívabb szerepet vállalnak a nyugdíjtervezés megkönnyítésében azáltal, hogy iránymutatást és tanácsadást biztosítanak, előmozdítva az Öt Alappillére közül a második és a harmadik – az írásos nyugdíjstratégia és a váratlan eseményekre kiterjedő tartalékterv – elkészítésének a megvalósulását. Ennek keretében éves kimutatásokkal szemléltetik a dolgozók megtaka-

rításainak jelenértékét és nyugdíjjövedelmét, továbbá előrejelző kalkulátorokat üzemeltetnek, és szemináriumokat szerveznek pénzügyi tervezési szakemberek részvételével.

Bár a munkaadók ilyen újfajta szerepvállalása mindenképpen üdvözlendő, a nyugdíjtervezési szolgáltatások kínálata a gyakorlatban még igencsak korlátozott. A kutatás megállapításai szerint világszerte a dolgozóknak csupán a 20 százaléka nyilatkozik úgy, hogy éves rendszerességgel kap nyugdíjmegtakarítási kimutatást, és mindössze 14 százaléknak áll a rendelkezésére digitális eszköz nyugdíjmegtakarítása kezelésére. A dolgozók több mint harmada (35 százalék) arról számol be, hogy sem a munkaadóján, sem a nyugdíjalap kezelőjén keresztül egyáltalán nem kap ilyen jellegű szolgáltatást.

28. táblázat: Három dolgozóból egy nem részesül semmilyen - a nyugdíjfelkészülését elősegítő - nyugdíjtervezési szolgáltatásban

A hagyományos munkahelyi nyugdíjjaradék biztosításán túlmenően a munkaadók más módon is gondoskodhatnak munkavállalóik biztonságos nyugdíjáról. A munkahelyi és munkavállalói ellátások olyan irányba fejlődnek, hogy a dolgozókat egészséges életmódra ösztönözzék. A különféle wellness programok megjelenése azt mutatja, hogy a dolgozók célkitűzései és elvárásai átalakulóban vannak, amely lehetőséget teremt a munkaadók számára, hogy lefaragjanak az egészségügyi költségeikből, származzanak azok akár hiányzásokból, akár betegbiztosításokból.

A kutatás kimutatta, hogy a dolgozók több jólléti beruházást várnak el a munkaadójuktól olyan hétköznapi juttatásoktól kezdve, mint a testmozgás lehetővé tétele (37 százalék) és az egészséges étkeztetés (36 százalék) az olyan összetettebb szolgáltatásokig, mint a megelőző szűrővizsgálatok (29 százalék), a mentálhigiénés tanácsadás (22 százalék) és a dohányzásról (12 százalék), valamint az alkohollról és kábítószerrel való leszoktatás (8 százalék).

Ilyen programok biztosításával a munkaadók elősegíthetik a dolgozók egészséges életmódra való átállását, vagyis a Nyugdíjfelkészültség Öt Alappillére közül a negyediknek a megvalósulását.

29. táblázat: A dolgozók által leggyakrabban igényelt három munkahelyi wellness szolgáltatás a testmozgás lehetővé tétele (37 százalék), az egészséges étkeztetés (36 százalék) és a pénzügyi ösztönzés (33 százalék)

A munkaadók bővülő szerepkörén belül növekvő hangsúlyt kap a dolgozók élethosszig tartó tanulásának elősegítése olyan képzési és fejlesztési programokon keresztül, amelyek új szak tudással és ismeretekkel látják el őket. Az új feladat az, hogy a választástervezés és a megfelelő tájékoztatás eszközével minden dolgozót felkészítsenek a munka világának változására és a meghosszabbodó életre.

Esettanulmány:

A mentálhigiéné előmozdítása az Egyesült Királyságban

A munkahelyi mentálhigiéné egy olyan kiemelt ügy, amit számos munkaadó tart számon megoldandó problémáinak listáján. Az Egyesült Királyság Munkaegészségügyi és Munkabiztonsági Igazgatósága (HSE) adatai szerint a Nagy-Britanniában 2017 és 2018 között betegség miatt elvesztett munkanapok 57 százaléka a stressz, a depresszió és a szorongás számlájára volt írható.¹⁵ És nem csupán a hiányzás miatt kell aggódnuk a munkaadóknak. Számos alkalommal igazolást nyert, hogy az anyagi félelmek olyan módon rombolják a munkavállalók mentális egészségét, hogy az a termelékenység rovására megy. Csak az Egyesült Királyságban évente 1,56 milliárd fontot veszítenek a munkaadók az anyagi jólét hiányán távolmaradás és munkaképtelen állapotban való jelenlét formájában.¹⁶

A fizikai egészség védelme a munkaegészségügy régóta elismert területe. Az azonban csak mostanság kezd tudatosodni a munkaadókban, hogy mekkora felelősség hárul rájuk a dolgozók mentális egészségének megőrzésében. A mentálhigiéné problémák és az anyagi stressz annyi kárt okoz a munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt, hogy igazán nem meglepő, mekkora figyelmet szentelnek nekik mostanában. A munkaadók célja, hogy a munkavállalókat megfelelő eszközökkel lássák el annak érdekében, hogy előbb az ő támogatásukkal és ösztönzésükkel, később azonban már a saját elhatározásukból gondoskodjanak az egészségükről és a jóllétükről.

Az előrelátóbb munkaadók már felismerték, hogy a munkavállalók mentális egészségének védelme legalább annyira fontos, mint a fizikai egészségüké. Egyesek, mint például az Aegon UK képzett mentálhigiéné elsősegélynyújtókat alkalmaznak a munkahelyen. Az Aegon UK számára a munkavállalók mentálhigiénéjének gondozása és a mentálhigiéné elsősegélynyújtók alkalmazása természetes továbbgondolása a kollégák fizikai egészsége felett örökös elsősegélynyújtók jelenlétének, ezért valamivel több, mint egy évvel ezelőtt a társaság létrehozott egy 12 mentálhigiéné elsősegélynyújtóból álló csapatot. A munkavállalók nem haboznak segítséget kérni, ha fizikai egészségügyi problémáik támadnak. Ennek így kellene lennie a mentális egészséggel kapcsolatos gondok esetén is. Le kell döntenie a tabukat, és minél több munkaadót meg kell győzni az ilyen befektetés fontosságáról. Csakúgy, mint a fizikai egészség esetén, itt is érvényes, hogy minél hamarabb kezdődik meg a kezelés, annál jobb.

A kormányzatok kibontakozó szerepe: szervezés, szolgáltatásnyújtás, keretalkotás

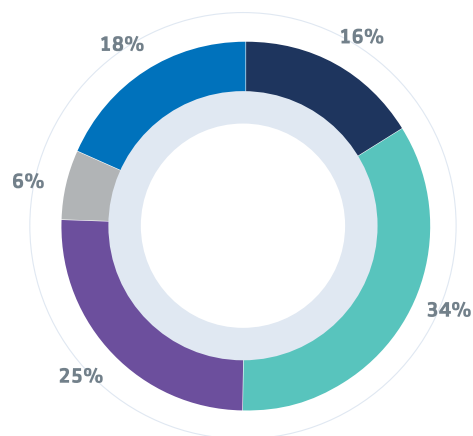
A kormányzatok központi szerepet játszanak országaik nyugdíjrendszereinek szervezésében. Közreműködésük a nyugdíjas kori jövedelemről és egészségügyi ellátásról való gondoskodásban továbbra is jelentős marad. Ehhez olyan szakpolitikai programokra van szükség, amelyek fenntartják mindenki, különösen a veszélyeztetett társadalmi rétegek biztonságát. A kormányzatok abban a tekintetben is megkerülhetetlenek, hogy a jogszabályokon keresztül irányítják a termék- és szolgáltatáskínálatot. Lehetőségük arra, hogy szociális programokat adókvetéssel finanszírozzanak, illetve hogy adókedvezményekkel ösztönözzék a munkaadókat és az egyéneket, speciális helyzetbe hozza őket a folyamatok előmozdításában és befolyásolásában.

A kormányzat feladata, hogy segítsen meghatározni és kialakítani az egyes szociális partnerek, egyebek mellett az egyének és a munkaadók, valamint a tágabb értelemben vett érdekgazdák, így a gazdasági szereplők, a civil és a nonprofit szervezetek, a tudományos élet és a közösségek szerepköreit és feladatait.

Az emberek jól látják, hogy az állami, például a társadalombiztosítási nyugdíjkonstrukciók pénzügyileg nehéz helyzetbe kerültek. A kutatás tanúsága szerint világszerte a válaszadók csak hat százaléka véli úgy, hogy a társadalombiztosítási ellátás rendszere tökéletes egyensúlyban van, és hogy a kormányzat semmi tennivalója nincs ezen a téren. Harmincnégy százalék úgy vélekedik, hogy a kormányzatnak adókvetéssel kellene növelnie a finanszírozást, de a nyugdíjakat nem volna szabad csökkentenie. A válaszadók negyede (25 százalék) szerint a kormányzatnak egy kiegyensúlyozott megoldás keretében valamilyen mértékben csökkentenie kellene a nyugdíjakat, és valamilyen mértékben emelnie kellene az adókat. 16 százalék pedig azon az állásponton van, hogy az adók emelése nélkül kellene csökkenteni a nyugdíjak értékét. Bármi legyen is a megoldás, mindenképpen a kormányzatok feladata a társadalombiztosítás hosszú távú fenntarthatóságát, de egyben az igazságosságát és méltányos voltát is biztosító reformok véghezvitele.

A kormányzatok szakpolitikai reformokkal, ösztönzők bevezetésével és az akadályok elhárításával segítik elő a választástervezést. Ez utóbbira egy példa az adórendszeren keresztül történő ösztönzés. Ezt számos országban használják az emberek nyugdíjmegtakarítás felé való terelgetésére.

30. táblázat: Az emberek világszerte úgy vélik, hogy a kormányzatoknak tenniük kell a társadalombiztosítás fenntarthatóságáért

- A kormányzatnak CSÖKKENTENIE kellene a társadalombiztosítási ellátások összköltségét oly módon, hogy csökkenti a nyugdíjakat, és közben nem emeli az adókat
- A kormányzatnak NÖVELNIE kellene a társadalombiztosítás finanszírozását oly módon, hogy emeli az adókat, és közben nem csökkenti a nyugdíjakat
- A kormányzatnak KIEGYENSÚLYOZOTT MEGOLDÁST kellene találnia, aminek a keretében valamilyen mértékben csökkennek a nyugdíjak és valamilyen mértékben növekednek az adók
- A kormányzatnak SEMMIT SEM KELL TENNIE. A társadalombiztosítás enélkül is teljesen működőképes marad
- Nem tudom

A kormányzatok a választástervezés eszközével befolyásolják az emberek nyugdíjkorhatárral kapcsolatos várakozásait is. A kutatás szerint a dolgozók által elvárt nyugdíjkorhatár jó egyezést mutat a jogosultság országukban érvényes hivatalos kezdetével. Egyes országokban, így Hollandiában és az Egyesült Királyságban már felemelték a nyugdíjkorhatárt, méghozzá olyan módon, hogy a dolgozók abba általánosan beleegyeztek. Más országokban, például Franciaországban kellő társadalmi párbeszéd és vita nélkül történt meg a korhatáremelés, ami politikai feszültségekhez vezetett.

Az új társadalmi közmegegyezés kimunkálása során a kormányzatok jól teszik, ha a jelenlegi választástervezés körébe bevonják a szakmai innováció támogatását és a lehetőségek olyan szélesebb tárházát is, ami a dolgozókat képessé teszi a nyugdíjcélú megtakarításra, tervezésre és felkészülésre, valamint az egészség és az anyagi biztonság előmozdítására. Ennek során nagyon fontos, hogy a veszélyeztetett csoportokat megóvják az időskori szegénységtől, és gondoskodjanak róla, hogy a nyugdíj- és egészségügyi rendszerek mindenki számára nyitottak, fenntarthatók, és az átalakuló világhoz igazíthatók legyenek.

5. rész Ajánlások

Az új társadalmi közmegegyezésnek elő kell mozdítania az egyén nyugdíjas évekre való takarékoskodását, tervezését és felkészülését. Létrejöttéhez a társadalmi partnerek – a kormányzatok, a munkaadók és az egyének, a pénzügyi, az orvosi és az oktatási szakma, valamint a különböző közösségek – együttműködése szükséges. Az alábbiakban megfogalmazott ajánlások kiindulópontja az egyén, aki az új társadalmi közmegegyezés középpontjában áll.

Az egyén

Az egyén aktívabb szerepet és nagyobb felelősséget kell, hogy vállaljon egészsége és anyagi biztonsága hosszú távú megőrzése terén, konkrétan az alábbiak révén:

A nyugdíjas évekkel és az egészséges, aktív időskorral kapcsolatos célok átgondolása, kitűzése

Nyugdíjas évei megtervezésekor az egyén vegye fontolóra a következőket:

- Mikor és hogyan szeretne nyugdíjba menni? A visszavonulást egy bizonyos életkorhoz vagy időponthoz köti, vagy inkább egy átmenetként képzei el? Szeretné-e folytatni a munkát – például részmunkaidőben vagy a korábitól eltérő formában?
- Mik a céljai a nyugdíjas évekre? Hogyan képzei el a nyugdíjas kort? Új vállalkozásba fogna, vagy pályamódosításban töri a fejét? Utazni készül? Vagy önkénteskedne? A családdal, barátokkal töltené az időt?
- Hol, milyen jellegű településen képzei el a nyugdíjas napjait - nagyvárosban, kisvárosban, falun? Továbbra is a saját, eddigi otthonában él majd, vagy idővel beköltözne egy idősotthonba? Esetleg valamelyik családtaghoz költözik? Elérhetőek lesznek-e a számára mindazok a szolgáltatások, amik az évek múlásával szükségessé válnak? Például a megfizethető egészségügyi ellátás, vagy a számára érdekes szabadidős tevékenységek...
- Milyen egészségügyi ellátásra lesz majd szüksége? Van-e olyan krónikus betegsége, ami esetleg korlátozni fogja, amivel együtt kell élnie a mindennapok során?
- Mibe fog kerülni mindez? És hogyan fogja tudni biztosítani, hogy a pénze élete végéig kitartsa? Milyen egyéb dolgokra lesz még szüksége?
- Van-e tartalékterve arra az esetre, ha valami keresztülhúzná a számításait, akár a kitűzött célokkal, akár a forrásokkal kapcsolatban?

Megtakarítási terv készítése az elképzelt nyugdíjas élethez

Az anyagi biztonságban, aktívan töltött nyugdíjas korra való megfelelő felkészüléshez az egyénnek a következőket kell tennie:

- **Számolja ki, mennyit kell félretennie! Tervezze meg és írja le a nyugdíjas éveire kigondolt stratégiát!** Vegye számításba a megélhetési költségeket, az egészségügyi ellátást, a tartós gondozási igényt, az állami ellátásokat, és ne feledkezzen meg arról sem, hogy mibe kerül megvalósítani az álmait: utazás, családdal töltött idő, hobbik. Dolgozza ki és írja is le a céljai el-

érését szolgáló stratégiát! Ha szükséges, vegye igénybe profi pénzügyi tanácsadó segítségét!

- **Szánjon időt a pénzügyi alapismeretek elsajátítására és megértésére:** mit jelent a kamatos kamat, az infláció, a kockázat diverzifikálása, a költségvetés készítése, a megtakarítás kontra adósság, a befektetés, az adózás, a piaci volatilitásban rejlő kockázatok, és a megtakarítások idő előtti felélésének kockázata. Használja a rendelkezésre álló online kalkulátorokat és tanulmányozza a különféle tájékoztatókat a nyugdíjmegtakarításokkal, a munkaadói és állami ellátásokkal, illetve az olyan befektetési termékekkel kapcsolatban, mint az életciklus-alapok, amelyek egy kívánt cél elérése érdekében kezelnek megtakarításokat, befektetéseket. Ha szükséges, pénzügyi szakemberektől is kérhet iránymutatást, segítséget megtakarítási és befektetési stratégiája megtervezésében.
- **Korán kezdjen el takarékoskodni, és életmódszerűen tegyen félre!** A legegyszerűbb, ha a fizetésből vonják le rendszeresen a munkahelyi nyugdíjalap járulékát. Aki korán kezdi a takarékoskodást és következetesen tesz félre, nagyobb hozamokra számíthat, és minimalizálja a piaci ingadozások nyugdíjmegtakarításaira gyakorolt hatását.
- **Legyen tartalékterve a váratlan eseményekre!** Az élet- és rokkantsági biztosítások, valamint a súlyos betegségek (pl. rák) esetére kidolgozott fedezetek védelmet nyújtanak az ilyen jellegű események anyagi következményeivel szemben; gondolunk itt a házastárs halála esetén bekövetkező jövedelemkiesésre, vagy azokra az esetekre, amikor valakinek rokkantság vagy valamilyen megbetegedés folytán idő előtt abba kell hagynia a munkát. A pénzügyi garanciát nyújtó termékek, mint amilyen például az életjáradék, csökkenthetik a piaci volatilitás hatását és az élet végéig biztosítanak egy jövedelmet. Ha valaki tartósan gondozásra szorul, az erre a célra szolgáló biztosítás segíthet a tartós orvosi ellátás költségeinek előteremtésében.
- **Tartsa kordában az adósságait, és tartson külön megtakarítási számlát a váratlan eseményekkel kapcsolatos kiadásokra,** hogy ne – vagy csak minimálisan – legyen szükséges a nyugdíjmegtakarításaihoz nyúlni, ha muszáj törleszteni valamilyen tartozást, vagy vészhelyzetbe kerül.
- **Éljen egészségesen és aktívan!** A megtakarításhoz hasonlóan az egészséges táplálkozást és a testedzést is érdemes korán kezdeni és következetesen gyakorolni. Kerülje az olyan káros szenvedélyeket, mint a dohányzás vagy a túlzott alkoholfogyasztás! Ellenőriztesse rendszeresen egészségi állapotát, és sérülés vagy betegség esetén forduljon orvoshoz! Az egészséges, aktív életmód segít, hogy elérje a nyugdíjas korára kitűzött célokat, legyen az a munkával töltött idő meghosszabbítása, utazás, vagy más egyéb tevékenység; csökkenti a munkából való kiesés esélyét rokkantság vagy betegség miatt; segít megelőzni, hogy idősebb korban tartósan gondozásra szoruljon, és ennek folytán segít elkerülni az ezzel kapcsolatos költségeket.
- **Ne hagyja abba a tanulást! Tartsa naprakészen a szaktudását és tegyen szert új ismeretekre!** A készségek karbantartása és új ismeretek elsajátítása segít felkészülni a munkaerőpiaci változásokra, a megújuló vagy hosszabb életpályára.

A munkaadók

A munkaadók szerepe a munkavállalók hosszabb és egészségesebb életre és anyagi biztonságban töltött nyugdíjas korra való felkészítésében jelentős és egyre fokozottabb. A régifajta, járadékkal meghatározott nyugdíjprogramoktól a járulékkal meghatározott rendszer irányába történő elmozdulással párhuzamosan javasoljuk a munkaadóknak, hogy az alábbiak révén könnyítsék meg munkavállalóik számára a nyugdíjas évekre való felkészülést:

Indítsanak munkahelyi nyugdíj megtakarítási programot munkavállalóik számára! Adott összeg munkabérből való rendszeres levonása egy adókedvezményeket is kínáló munkahelyi nyugdíj megtakarítási program részeként a dolgozók nyugdíjhoz való hozzásegítésének legegyszerűbb és legkézenfekvőbb formája. Javasoljuk, hogy a munkaadók az alábbiak figyelembe vételével tervezzék meg, illetve az alább felsoroltakkal egészítsék ki a munkahelyen kínált nyugdíj megtakarítási programjukat:

- **A dolgozók automatikus beléptetése a nyugdíj megtakarítási programba** (kilépési lehetőség biztosításával) **és a hozzájárulások mértékének automatikus növelése a munkavállalók passzív hozzáállásának áthidalása érdekében:** határozzanak meg minimum megtakarítási célt, és a célul kitűzött százalékos megtakarítási arányt a munkavállalók pályafutása során előre meghatározott pontokon (pl. fizetésemeléskor, vagy bizonyos szolgálati idő elteltével) növeljék.
- **Munkáltatói hozzájárulás:** segítsék és ösztönözzék dolgozóikat a nyugdíjcélú megtakarításra nyugdíj megtakarításaik előre meghatározott mértékű kiegészítése révén.
- **Befektetési lehetőségek:** gondoskodjanak a munkavállalók egyedi kockázati profiljához és nyugdíjba vonulásának várható időpontjához illeszkedő automatikus befektetésről, például ún. managed advice számlán, életciklus- vagy céldátum-alapban.
- **Befektetési lehetőségek pénzügyi garanciával, pl. életjáradék:** gondoskodás a tőkeösszeg piaci veszteségekkel szembeni védelméről és a garantált jövedelemről nyugdíjas korban.
- **Kifizetési opciók a munkavállalók nyugdíj megtakarítási számlájáról, biztosítandó a teljes hátralévő élettartamra garantált jövedelmet,** de adott esetben lehetővé téve az egyösszegű kifizetést is, hogy a munkavállalónak lehetősége legyen a nyugdíjjövedelmével gazdálkodni.
- **A pénzügyi jártasságot támogató és egyéb oktatási célú anyagok, amelyek segítik a dolgozókat a járulékkal meghatározott nyugdíj programok megértésében és hatékony használatában; egyebek mellett legalább éves gyakoriságú kimutatások szolgáltatása,** amelyek tájékoztatják a dolgozókat a befektetéseik hozamáról és a számlájuk egyenlegéről, valamint hogy milyen összegre számíthatnak rendszeres, illetve egyösszegű kifizetés esetén, hogy lássák a nyugdíj megtakarításaik értékét.
- **Kalkulátorok és egyéb online eszközök,** amelyek segítenek modellezni a munkavállalók nyugdíj megtakarítási stratégiáját, és lehetővé teszik a megtakarítási arány, illetve a befektetések módosítását a nyugdíj megtakarítási célokhoz igazodó, megfelelő megtakarítási arányok elérése érdekében.

Nyújtsanak dolgozóiknak a nyugdíjas korba való átmenettel kapcsolatos felkészítő jellegű felvilágosítást, és tegyék lehetővé számukra az átmenetet!

Tájékoztassák dolgozóikat, hogy milyen életkorban válnak jogosulttá a munkahelyi nyugdíj megtakarítási program keretei között elérhető ellátásra, és miként tájékozódhatnak a társadalombiztosítási és egyéb állami ellátásokat illetően, a hagyományos nyugdíjkorhatárhoz közeledő munkavállalóknak pedig ajánlják a figyelmébe ezeket a tudnivalókat.

- Csökkentett munkaterhelés biztosításával vagy más munkakör betöltése révén **tegyék lehetővé dolgozóik számára, hogy rugalmasan dönthessenek a nyugdíjba vonulás szakaszos formája, illetve a fokozatos átmenet mellett,** anélkül, hogy ez a nekik járó munkahelyi nyugdíj ellátásokat hátrányosan érintené.
- A fogyatékkal élő munkavállalókhöz hasonló módon **legyenek tekintettel arra, hogy a kor előrehaladtával dolgozóik fizikai és szellemi teljesítőképessége korlátozottabb lesz,** idősebb dolgozóik számára biztosítsanak például ergonomikus berendezéseket, gondoskodjanak a kijáratok és a mellékhelyiségek könnyű megközelíthetőségéről, a fokozottabb megvilágításról stb.

Segítsék dolgozóikat munkahelyi juttatásokkal az anyagi biztonság megteremtése és egészségük megőrzése érdekében:

- **Élethosszig tartó tanulás és fejlődés:** tegyék lehetővé dolgozóik számára, hogy képességeiket továbbfejleszthessék, ismereteiket bővíthessék, és új készségeket sajátíthassanak el, ily módon felkészülhessenek a munkaerőpiaci változásokra, és pályájuk későbbi szakaszaiban is folytathassák az értékteremtést. Az élethosszig tartó tanulás és fejlődés a munkavállalókat a pályamódosításban is támogathatja, amint és amennyiben vissza kívánnak vonulni jelenlegi állásukból.
- **Életbiztosítás, rokkantsági biztosítás, tartós gondozási célú fedezet és egyéb biztosítások** a munkahelyen keresztül: a jövedelemkieséssel szemben védelmet nyújtó biztosítások a pénzügyileg biztos lábakon álló nyugdíjkonstrukciók részét képezik. Az ilyen jövedelem pótló termékekhez a munkahely közreműködésével könnyebb lehet a hozzáférés, ráadásul ezek a lehetőségek gyakorta a piaci feltételek mellett kínált hasonló termékeknel kedvezőbb áron állnak a dolgozók rendelkezésére.
- **Wellness és egyéb programok az egészséges, aktív életmód ösztönzése céljából,** például fitness terem, a megelőzést szolgáló szűrőprogramok, mindfulness-képzés, egészséges ételek és harapnivalók biztosítása, mentálhigiéniés tanácsadás, és a dohányzásról való leszokást segítő programok.
- **Távollét a munkavállalók szüleiről, szeretteiről való gondoskodás lehetővé tétele érdekében** – olyan mértékig, amilyen mértékben a munkaadó a távolmaradást gyermekgondozás céljából engedélyezi.

A kormányzatok

Az egyes országok kormányai maguk szervezik a nyugdíjrendszereket, és továbbra is jelentős szerepet fognak betölteni a nyugdíjasok jövedelméről és egészségügyi ellátásáról való gondoskodás terén. A várható élettartam növekedése és ezzel párhuzamosan a születések számának csökkenése folytán öregedő népességgel szembesülő kormányzatok gazdasági érdeke az idősödő társadalom hosszabb távú termelékenységének ösztönzése. Az ilyen irányú kormányzati cselekvés segítheti az állampolgárok felkészülését a biztonságos és egészséges nyugdíjas életre, egyszerűsíti a meghosszabbodott élettartam alatt biztosítandó nyugdíjcélú és egészségügyi ellátás okozta költségvetési nyomást. A kormányzatoknak konkrétan az alábbiakat javasoljuk:

- **Gondoskodjanak a társadalombiztosítási ellátások fenntarthatóságáról** a hosszabb várható élettartamhoz és a relatív értelemben (a munkaerőpiacra belépő munkavállalók számához viszonyítva) öregedő társadalomhoz való igazodást lehetővé tevő reformok segítségével. A reformok között szerepelhet a társadalombiztosítás finanszírozását szolgáló adóemelés, az említett ellátásokra való jogosultság korhatárának emelése, vagy az ellátások körének szűkítése, összegük csökkentése.
- **Biztosítsanak adókedvezményeket**, ami által az egyént a munkahelyi nyugdíjprogramban való részvételre, illetve egyéni nyugdíj megtakarítási számlán való takarékoskodásra ösztönzik. Ösztönözzék továbbá az egészségügyi ellátás és az idősebb korban esetleg szükségessé váló tartós gondozás céljára történő megtakarítást.
- **Ösztönözzék a munkaadókat munkahelyi megtakarítási programok indítására és/vagy írják elő számukra létrehozásukat** dolgozóik részére. A kormány mind a munkaadóknak, mind a munkavállalóknak nyújthat adókedvezményt: az előbbieknél azzal a szándékkal, hogy hozzájáruljon a munkahelyi nyugdíjprogram létrehozásához, illetve működtetéséhez, beleértve az ilyen programok fent említett kulcsfontosságú elemeit is; az utóbbiaknak pedig azért, hogy növelje nyugdíjcélú megtakarításukat.
- **Ösztönözzék és/vagy támogassák, hogy minden munkavállaló előtt – köztük az önfoglalkoztatottak, a részmunkaidőben foglalkoztatottak és az alkalmi munkák gazdaságában dolgozók előtt is – megnyíljon a lehetőség a nyugdíjas évekre való megtakarításra.** Ösztönözzék a munkaadókat, hogy a részmunkaidőben foglalkoztatottak számára is biztosítsanak lehetőséget a munkahelyi nyugdíjprogramban való részvételre, gondoskodjanak kifejezetten az ilyen munkaerő számára kialakított adókedvezményes konstrukcióról annak érdekében, hogy a részmunkaidőben dolgozók is felhalmozzanak nyugdíj megtakarítást, és biztosítsák az említett konstrukciók hordozhatóságát.
- **Hajtsanak végre munkaügyi és a munkahelyi ellátások szabályozását célzó reformokat** az idősebb munkavállalókra való tekintettel és annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra a szakaszos vagy fokozatos nyugdíjba vonulást a nekik járó juttatások sérelme nélkül. Írják elő, hogy a munkaadók által engedélyezett távollétet az idős szülőről vagy szerettükről gondoskodni kívánó munkavállalók is igénybe vehessék, még hozzá a munkából más céllal való távolmaradásra vonatkozó feltételek szerint.
- **Adójóváírással vagy egyéb, célzott támogatással növeljék az állami nyugdíj összegét azok számára, akik szerettüket fizetett foglalkozásukból kilépve, ellenszolgáltatás nélkül gondolják.**
- **Ösztönözzék a munkaadókat, az oktatási intézményeket és a szakmai szervezeteket olyan programok indítására,** amelyek segítik az egyént szaktudása felfrissítésében és új ismeretek elsajátításában, és ez által felkészítik a munkaerőpiaci változásokra és a hosszabb munkával töltött életidőre.
- **Írják elő a pénzügyi és egészségügyi alapismeretek befejezését az iskolai tantervekbe.** A megtakarítással, a befektetéssel és az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek iskolai keretek között történő elsajátítása segíthet megérteni az egészséges, aktív életmód és az anyagi biztonság idős korban sem elhanyagolható jelentőségét, és támogathatja az ilyen irányú felkészülést.
- **Ösztönözzék az egészséges táplálkozást.** A kormányzatok a széles körű tájékoztatást szolgáló kampányokkal, a termelők nagyobb mennyiségű biotermék termesztésére való ösztönzésével, valamint a közforgalomba kerülő élelmiszerek csökkentett antibiotikum-, cukor-, transzsav- stb. tartalmára vonatkozó szabályozás révén támogatják az egészséges táplálkozást.
- **Várostervezési eszközökkel és infrastruktúra reformok segítségével tegyék lehetővé az idősödő emberek számára, hogy továbbra is otthonukban élhessenek és aktívak maradjanak.** Ehhez olyan épülettervezésre, valamint körzet- és közlekedésfejlesztésre van szükség, ami a kor előrehaladtával, a fizikai hanyatlás beálltával sem kényszeríti az embereket otthonuk elhagyására, és megkönnyíti, hogy el tudjanak jutni a munkahelyükre vagy közösségi eseményekre. A várostervezés és az infrastruktúra fejlesztés kapcsán a fentiekén túl fontos kiemelni, hogy több zöld területre és járdára is szükség van, hogy lehetővé tegyék és ösztönözzük a fokozottabb testmozgást.
- **Az innováció és a technológiai fejlődés előmozdítása révén tegyék lehetővé az idősödő emberek számára, hogy továbbra is otthonukban élhessenek.** A kormányzatok csökkentsék a szabályozásból fakadó terheket, és ösztönözzék az idősebb generációkat szolgáló technológiai és termékfejlesztést. A szabályozói tesztkörnyezet elősegítheti olyan új technológiai megoldások kidolgozását, mint az otthon- és egészségfelügyeleti eszközök, amelyek érzékelik az elesést vagy az egészségügyi vészhelyzeteket. A távoroslás és más, egészségügyi ellátást biztosító innovatív megoldások szintén elősegíthetik, hogy az idősödő embereknek ne legyen szükséges elhagyniuk az otthonukat.
- **Segítsenek pozitív képet kialakítani az öregedésről, és teremtsenek idősbarát kultúrát.** A kormányzatok járjanak élen az idősek és a nyugdíjasok társadalmi megítélésének formálásában, hogy pozitív kép alakuljon ki az öregedéssel kapcsolatban, és teremtsenek idősbarát kultúrát! A kormányok programokon és szakpolitikai intézkedéseken keresztül hangsúlyozhatják az idősek értékét a gazdaság és a társadalom számára, ezek segítségével biztosíthatják teljes körű integrációjukat a társadalomba.

A pénzügyi, az orvosi és az oktatási szakma, a közösségek

A pénzügyi és az oktatási szakma képviselői, valamint a különböző közösségek mint szociális partnerek feladata, hogy tájékoztassák az embereket, és segítsék őket a pénzügyek megértésében és a változó világhoz alkalmazkodó, holisztikus szemléletű nyugdíj-takarékossági megoldások kimunkálásában. A fentiekben benne foglaltatik az alapvető pénzügyi ismeretek iskolai oktatása, ezen belül a korán kezdett és következetes nyugdíjcélú takarékoskodás kihangsúlyozása, valamint a változó világhoz való alkalmazkodás egyéb módon történő elősegítése. A pénzügyi szakma képviselőire kiemelt feladat hárul abban a tekintetben, hogy segítsenek ügyfeleiknek nyugdíjstratégiájukat írásban is megfogalmazni és a céljaik elérését támogató pénzügyi tervet kidolgozni. Az említett tervek mellett tartaléktervre is szükség van annak érdekében, hogy elejét vegyük a nyugdíjmentakarítások idő előtti elköltésének, és biztosítsuk, hogy a félretett pénz az egyén élete végéig kitartson, továbbá hogy a tartalékból igény szerint fedezni lehessen a tartós gondozás, illetve az otthonukban maradó nyugdíjasok esetében az esetleges lakásátalakítás költségeit. Végezetül a tervezésnek részét kell, hogy képezze egy végrendelet, egy egészségügyi ellátási nyilatkozat és egy meghatalmazás megfogalmazása is, hogy az ügyfél előre rendelkezhesen a pénzügyeiről és az orvosi ellátásáról arra az esetre, ha erre szellemileg már nem képes, vagy ha elhalálozik. Ebbe a tervezésbe a családtagokat is be kell vonni.

Az orvosi és az oktatási szakma képviselői, valamint a különböző közösségek feladata, hogy segítsék az egyént az egészségügyi alapismeretek elsajátításában, hogy megtanítsák az embereknek, hogyan táplálkozzanak egészségesen és kiegyensúlyozottan, és felhívják a figyelmüket a testmozgás fontosságára. Aki már fiatal korban az egészséges és aktív életmódot választja, az később nagyobb eséllyel kerül el az idős embereket gyakorta sújtó nem fertőző betegségeket, mint amilyen például a cukorbetegség vagy a szívbetegség, tovább tud aktív maradni, és csökkentheti a tartós gondozás költségeit és időtartamát.

Szószedet

401(k) plan

Az Egyesült Államokban működő, adójóváírást élvező nyugdíjcélú megtakarítás, ahol a munkavállaló meghatározott mértékű összeget tesz félre a fizetéséből. A megtakarításhoz a munkáltató is hozzájárulhat. Ld. még meghatározott mértékű hozzájárulásra épülő nyugdíjprogram

Életjáradék

Életbiztosító által értékesített szerződés, ami rögzített, vagy változó összegű pénzbeli ellátást nyújt az életjáradékosnak, általában havi rendszerességgel, az életjáradékos haláláig.

Automatikus beléptetés

A munkáltatói nyugdíjprogram egyik lehetséges eleme, ahol a munkáltató az új munkavállalót annak kifejezett hozzájárulása nélkül is belépteti a nyugdíjpénztárba. A munkáltató dönti el, hogy a munkavállaló fizetésének hány százalékát fizeti hozzájárulásként. A munkavállaló megváltoztathatja ennek mértékét, vagy akár ki is léphet a megtakarítási programból.

Automatikus emelés

A munkáltatói nyugdíjprogram egyik lehetséges eleme, ahol automatikusan emelkedik a fizetésből levont nyugdíjcélú hozzájárulás mértéke. Ilyen esetben általában előre meghatározott lépésekben történik az emelés.

Kritikus betegség

Kedvezőtlen kilátásokkal járó megbetegedés

Meghatározott mértékű juttatásokat biztosító nyugdíjprogram

Olyan nyugdíjprogram, ahol a munkáltató egy adott összegű havi nyugdíjat garantál a munkavállalónak egy képlet alapján, amely figyelembe veszi a munkavállaló korábbi jövedelmi viszonyait, szolgálati idejét, és életkorát. A nyugdíj összege így sokkal kevésbé függ közvetlenül a befektetési hozamtól. Ide tartoznak az ún. „utolsó fizetés” vagy „karrierátlag” típusú kifizetések.

Meghatározott mértékű hozzájárulásra épülő nyugdíjprogram

Ebben a konstrukcióban a munkáltató és/vagy a munkavállaló rendszeres befizetéseket tesz a munkavállaló egyéni számlájára. A szolgáltatás a befektetett összeg hozamától függ, és a kiszámítására nem alkalmazzák a garantált juttatásokat biztosító program esetében szokásos képletet.

Pénzügyi kultúra

A személyes pénzügyekben, így a biztosítások, a befektetések, a megtakarítások (pl. gyermek taníttatása), adótervezés, és nyugdíj terén való eligazodást jelenti. Emellett jelenti az olyan kifejezések ismeretét is, mint a kamatos kamat, a pénzügyi tervezés, a hitelkártya működése, előnyös megtakarítási módszerek, fogyasztói jogok, a pénz időben kifejezett értéke, stb.

Rugalmas nyugdíjazás

Olyan megoldás, ahol a munkavállaló a nyugdíjkorhatár betöltése után is dolgozik, csak kisebb terhelés mellett, mindaddig, amíg végleg abba nem hagyja a munkavégzést. Lépcsőzetes nyugdíjbavonulás néven is ismert fogalom.

Biztosítás kieső jövedelem pótlására, azaz rokkantsági biztosítás

Ez az életbiztosítás abban az esetben fizet szolgáltatást, ha valaki munkaképtelenné válik, és betegség vagy baleset miatt nem tud tovább dolgozni.

Életbiztosítás

A biztosított halála esetén vagy egy bizonyos idő elteltével egy adott összeget kifizető biztosítási megoldás.

Támogatott nyugdíjmegtakarítás

Olyan konstrukció, amelyben a munkavállaló nyugdíjcélú hozzájárulását a munkáltató vagy az állam valamilyen mértékben kiegészíti saját forrásból.

Hivatalos nyugdíjkorhatár

Az az életkor, amikor valaki teljeskörűen jogosulttá válik az öregségi nyugdíjra. Az egyes országokban eltérő lehet ennek az ideje, sőt akár az országon belül is változó lehet a szabályozás a születési év alapján.

„Bökdösés” elmélet (Nudge theory)

A viselkedéstudományban, politikatudományban és közgazdaságtanban ismert fogalom, mely szerint a pozitív megerősítés és az észrevétlen, finom ösztönzés hatással van az egyén viselkedésére. A bökdösés elmélet a pszichológia felismeréseire építve segít megérteni, hogy az egyén mi alapján hozza meg a pénzügyi döntéseit. A politikai döntéshozók gyakran erre az elméletre hagyatkoznak, hogy az embereket hosszú távú megtakarításokra ösztönözzék.

Társadalombiztosítás

Az Egyesült Államokban 1935-ben vezették be a társadalombiztosítás állami rendszerét, amely nyugdíjat, rokkantsági ellátást, egészségügyi ellátást és segílyt, haláleseti támogatást, árva- és özvegyi ellátást biztosít. Az Egyesült Államok társadalombiztosítási rendszere a világ egyik legnagyobb állami programja, amely évente több százmilliárd dollárt fizet ki az arra jogosultaknak. Hasonló programok ugyanilyen vagy más néven más országokban is léteznek.

Munkáltatói nyugdíjprogram

Nyugdíjazást követően a munkavállaló fizetés helyett nyugdíjszolgáltatást kap a munkáltatótól. Lásd részletesen a meghatározott mértékű juttatásokat biztosító, illetve a meghatározott mértékű hozzájárulásra épülő nyugdíjprogram leírását. Öregségi nyugdíj, amelyet a munkáltatón keresztül kezelnek.

Köszönetnyilvánítás

TOMÁS ALFARO
PAMELA BARBOZA
FRITS BART
ANDREW BYRNE
KENT CALLAHAN
NEIL CAMERON
STEVEN CAMERON
EMILY CASTELAZO
ARKADIUSZ CHMURZYNSKI
HEIDI CHO
CATHERINE COLLINSON
AMELIE CONSIGNY
TOM COX
FRANS DE BEAUFORT
JEANNE DE CERVENS
HECTOR DE LA TORRE
GISELLE DIZON
EDIT DREVENKA
MAARTEN EDIXHOVEN
LEONILDA FORTES
JAVIER GARCIA ALONSO
ADRIAN GRACE
KARL-OTTO GROSSE-HOLZ
JOHN HALLAL
ANNA HALLISSEY
MARIËLLE HARSVELDT
WIM HEKSTRA
VERA HEK-WEGHORST

JOSANNE HUIJG
KEES KAMMINGA
ALEXANDER KUIPERS
ELIZABETH JACKSON
ANTONIO LEITÃO
ANDREA LEVY
GABRI LUYER
CHRIS MADSEN
MIKE MANSFIELD
CORMAC MAC RUAIRI
MARK MULLIN
TAKAOH MIYAGAWA
HELDER MOLINA
NILTON MOLINA
MICHIEL VAN DER MOST VAN SPIJK
FERNANDO MOTA
GORDON MURPHY
MARCELLE NOLTENIUS
HENRIQUE NOYA
JAY ORLANDI
HAROLD OVERMARS
LEANDRO PALMEIRA
MARCIN PAWELEC
MAURICE PERKINS
CLEMENTINE PIC
OLEKSIY RACHOK
KIRTI RAKVI

ARTHUR VAN REE
MATT RIDER
ANDREW ROBERTS
LAMPROS ROMANOS
FRED ROMIJNSEN
PATTI ROWEY
NJANI RUETSCH
FRANK SCHALKWIJK
DICK SCHIETHART
LAURA SCULLY
MANDEEP SINGH
KATE SMITH
RENSKE STOKER
NINE STUT
MARK TILL
ALEX TROFIM
JAVIER TORMO
MARK TWIGG
MANEL VRIJENHOEK
MARC VAN WEEDE
CATHERINE WANG
JURGEN WARNECKE
CHRIS WELLS
ERIN VAN WIJNGAARDEN
ALEXANDER WYNAENDTS
MARIA YA
ALPER YALÇINKAYA

A szerzők bemutatása

Aegon Center for Longevity and Retirement

Az egyre jobban kitolódó várható élettartamra és a nyugdíj kutatásokra specializálódó Aegon Center for Longevity and Retirement az Aegon meghívott szakértőinek közreműködésével az amerikai, európai és ázsiai kontinensről kutatásokat készít és informálja a közvéleményt a várható hosszabb élettartamot, az előregedő társadalmakat és a nyugdíjaskori biztonságot érintő globális trendekről és lehetőségekről.

aegon.com/thecenter

Aegon

Az Aegon gyökerei 170 évvel ezelőttig nyúlnak vissza a XIX. század első felére. Azóta az Aegon egy nemzetközi vállalattá nőtte ki magát, az amerikai kontinens, Európa és Ázsia több, mint 20 országban működik. Mára az Aegon a világ egyik vezető pénzügyi szolgáltatójaként élet- és nyugdíjbiztosítási megoldásokat és vagyonkezelési szolgáltatásokat nyújt ügyfeleinek. Az Aegon küldetése, hogy segítsen az embereknek anyagi biztonságot teremteni egy életen át.

aegon.com

2010-ben az Aegon alapítóként csatlakozott az öregedés témájában létrejött globális koalícióhoz, amelynek az a célja, hogy a politikai döntéshozókban és a közvéleményben tudatosítsa az öregedés következményeit. A koalíció egyik fő célkitűzése, hogy megváltoztassa mindazt, ahogyan a változó korról gondolkozunk: a problémák helyett a sokkal pozitívabb lehetőségekről beszéljünk.

globalcoalitiononaging.com

Transamerica Center for Retirement Studies®

A Transamerica Center for Retirement Studies (TCRS) a nonprofit magánalapítványként működő Transamerica Institute® egyik divíziója. A TCRS feladata kutatások lebonyolítása és az amerikai lakosság tájékoztatása a nyugdíjaskori pénzügyi biztonság megteremtését szolgáló megtakarításokkal kapcsolatos trendekről, témákról és lehetőségekről. A Transamerica Intézet anyagi támogatása két forrásból, a Transamerica Életbiztosítótól és annak kapcsolt vállalkozásaitól, valamint harmadik felektől származik. A TCRS munkatársai nem adhatnak nyugdíjtervezési, befektetési, jogi és adózással kapcsolatos tanácsokat.

transamericacenter.org

Instituto de Longevidade Mongeral Aegon

A nonprofit szervezet célja, hogy kikövesse az utat a brazilok számára a hosszabb és jobb élet felé. A munka, a városok és az oktatás a szervezet fő profilja; megalkották a Hosszú Élettartam Indexet, és információs honlapot tartanak fenn.

institutomongeralaegon.org

Cicero Consulting

A világ egyik vezető tanácsadó intézete számos ügyféllel rendelkezik a pénzügyi szektorban. A Cicero speciális szakterülete az integrált közérdekű és kommunikációs tanácsadás, a globális véleményformáló programok és független közvélemény-kutatások lebonyolítása. A Cicero 2001-ben alakult, irodái megtalálhatók Londonban, Brüsszelben, New Yorkban és Szingapúrban is. Nyugdíj kutatásban piacvezető, a kutatást ők állították össze és bonyolították le, az elemzést és a jelentést is ők készítették.

cicero-group.com

Hivatkozások és jegyzetek

1. Globális betegségteher tanulmány, 2013 (Global Burden of Disease Study, 2013)
2. Világbank: Születés kori várható élettartam 1960 és 2017 között (World Bank, Life expectancy at birth from 1960 to 2017)
3. OECD nettó jövedelemhelyettesítési ráták (OECD Net Pension Replacement Rates)
4. Az ARRI értéke 2019-ben 5,99, ami a jelentésben 6,0-ra kerekítve szerepel.
5. „Mozgási sebesség és élettartam idősebb korban” („Gait Speed and Survival in Older Adults”), Journal of the American Medical Association, January 5, 2011, Vol. 305, No. 1 (az Amerikai Orvos Szövetség folyóirata, 2011. január 5., 305/1. szám)
6. A kockázat rétegződése viselhető eszközökkel mért adatok alapján (Stratifying Risk Using Wearable Data), Munich Re
7. Fizikai események összefoglalója, 2011 (Compendium of physical events 2011)
8. Aegon Nyugdíjfelkészültségi Kutatás, 2018.
9. A világ népesedési kilátásai, 2017, ENSZ Gazdasági és Társadalmi Ügyek Osztálya („World Population Prospects 2017,” United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA), <https://population.un.org/wpp/DataQuery>)
10. A tanfolyamot teljes egészében az Emberi Jogok Minisztériuma finanszírozta.
11. Thaler, R. H., C. R., & Balz, J. P. (2013). Choice architecture. In E. Shafir (Ed.), The behavioral foundations of public policy (pp. 428-439). Princeton, NJ: Princeton University Press.
12. Thaler, R. H., Sunstein, C. (2008). Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness. New Haven, CT: Yale University Press
13. Afif, Zeina: „Terelési részlegek - Honnan jöttek, és mire képesek?” Világbank, 2017. október 25., Afif, Zeina. „Nudge Units - Where They Came from and What They Can Do,” The World Bank, October 25, 2017, <http://blogs.worldbank.org/developmenttalk/nudge-units-where-they-came-and-what-they-can-do>
14. OECD Munkahelyi nyugdíjalapok, kezelt vagyon a GDP %-ában (OECD Occupational pension funds; assets as % of GDP)
15. Munkaegészségügy és munkabiztonság – Nagy-Britanniára vonatkozó összefoglaló statisztika, 2018 – Az Egyesült Királyság Munkaegészségügyi és Munkabiztonsági Igazgatósága (Health and Safety at Work – Summary statistics for Great Britain 2018 – Health and Safety Executive)
16. Anyagi jólét a munkahelyen – Összefoglaló az Aegon és a Centre for Economics and Business Research jelentése alapján (Financial wellbeing in the workplace – A summary of the Aegon and Centre for Economics and Business Research report)

Jogi nyilatkozat

Jelen kutatási anyag általános információkat tartalmaz, és nem jelent hivatalos állásfoglalást vagy ajánlatot. Jelen anyagból semmilyen jog nem eredeztethető. Az Aegon, annak partnerei és társult vállalkozásai vagy alkalmazottai nem vállalnak garanciát, szavatosságot, vagy jótállást az anyagban közölt információk hitelességét vagy hiánytalanságát illetően.

Kapcsolat

VEZÉRIGAZGATÓSÁG AEGON N.V.

Stratégia & Fenntarthatóság

Mike Mansfield

Programvezető, Aegon Center for Longevity and Retirement

Telefon: +31 70 344 8264

Email: mike.mansfield@aegon.com

www.aegon.com/thecenter

SAJTÓKAPCSOLATOK

Telefon: +31 70 344 8956

Email: gcc@aegon.com

